

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno med tednom in prazniki. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrt 3 D 50 p, večji inzerati petič vrt 4 D; notice, poslo, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelstvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Regulacija rek — prva naloga

Že več let se ponavljajo skoro po vseh krajih Slovenije in bližnje severno-zapadne Hrvatske velike poplave. Škoda od teh poplav je neobičajno velika. Po širini dolin razsajajo razorni valovi naraslih rek, kjer uničujejo poljedelcu njegove pridelke. Na najvažnejših mestih zastaja promet. Velike mednarodne prometne zveze so pretrgane. Vlaki odhajajo z velikimi zamudami in vozijo po velikih ovinkih. Železniške proge so na številnih mestih izpodkopane.

Poplave povzročajo v prvi vrsti naše neregulirane reke, predvsem Sava, Savina, Drava, Mura in njeni pritoki. Pogled na prostrane ravnine od Zidanege mosta dalje, med Brežicami in Zagrebom je obupen. Takisto v Savinski dolini, v Prekmurju, Celje je pod vodo, takisto Murska Sobotka.

Sedanje poplave spadajo med največje, kar jih je doživela Slovenija v zadnjih desetletjih. Velikanski kompleks vinogradov in vinogradniških nasadov so uničili v Prekmurju, zimski osepki v Posavski dolini so prepravljeni.

Nastaja vprašanje, ali smo v tem pogledu, v zaščitnem in prohibitivnem oziru kaj storili in ali smo storili korake, da se take elementarne nesreče onemogočijo?

Že svoje dni pod Avstrijo smo tudi trpeli radi neprestanih poplav. Naše pritožbe se naravno niso jemale resno. Bili smo Slovenci, torej narod, ki ni imel pravice do redne državne podpore in zaščite in ki se je pital samo z drobtinami. Če ni bila situacija v dunajskem parlamentu ugodna za drobtine, je vsaka prošnja za regulacijo slovenskih rek ostala nerešena in brez uspeha.

In vendar je vprašanje regulacije našega rečnega sistema spadalo že pred vojno v ospredje vsakega resnega dela za gospodarsko obnovo in napredek našega kmetijskega naroda, kakor naše slovenske zemlje sploh. Kaj pomaga še tako napreden razmah kmetijskih metod, kaj pomaga izboljšanje kmetištva po najmodernejših švicarskih in danskih vzorcih, če je dežela izpostavljena nemiselnim računom elementarnih vremenskih nezdov in če lahko ena sama nebrzdna reka uniči vse trude naprednega kmeta?

Ko je prišel preobrat in smo ustanovili nacionalno državo, smo pričakovali, da s tem začne doba vsestranskega napredka in razmaha. Ne moremo se v tem oziru pritožiti, da nam razmere niso bile na roko in da ne zaznamujemo danes na gotovih področjih ordo-bitnega in deloma tudi kulturnega življenja ogromne koristi in zavidljiv napredek. Z ugotovitvijo tega napredka pa še ni rečeno, da se morajo zanemarjati naloge, ki po svoji elementarni važnosti spadajo na prvo mesto javne skrbi in državne zaščite.

In v tem oziru moramo tudi vspriti takega lepega napredka ugotoviti, da se je kljub temu deloma od naše strani, deloma od strani centralne vlade zanemarljivo poglavitno vprašanje slovenskega ozemlja, to je vprašanje zaščite pred rednimi elementarnimi nesrečami, vprašanje regulacije slovenskega rečnega sistema. Kar nam je sovražna Avstrija odklanjala iz nacionalnih razlogov, nam ne sme odrekati lastna država, ko gre za obče koristno in potrebno zadevo.

Slovensko ozemlje ima pač svoje specialne potrebe, ki se ne dajo odstraniti z enostavno primerom z drugimi, manj razvitiimi pokrajinami naše države. Vprašanje elementarnih nezdov in poplav je za slovenske kraje mora v vprašanje kulturnega napredka. Nam ni vseeno, če križajo slovenske kraje važne in ugledne mednarodne železniške zveze in če se morajo te zveze ob vsaki priliki prekiniti radi elementarnih nezdov. Zaščita pred elementarnimi vremenskimi in prirodnimi nezdovami spada med najpomembnejša civilizacijska dela, ki so skoro po vseh državah evropskega zapada že dokončana.

Jasno je torej, da mora tudi naša država kot evropska in kulturna država pristopiti k sistematičnemu regulacijskemu delu in to predvsem v tistih pokrajinah, ki so kulturno, reprezentativno in gospodarsko najbolj izpostavljene. Z regulacijami naših rečnih sistemov se ne moremo začeti drugje, nego samo v Sloveniji. Tu je regulacija iz prometnih, narodnogospodarskih in kulturnih ozirov najpomembnejša in prva naloga državne uprave.

Na naših poslancih je sedaj, da to nalogo primerno utemeljijo in da opozore

Pred demisijo RR vlade

Intrige proti Pašiću. — Pred novimi volitvami? — Pašić ponudil kroni demisijo RR vlade.

— Beograd, 13. novembra. Demisija prosvetnega ministra Velje Vukičevića je izzvala ogromno pozornost v vseh političnih krogih. Mnogi listi pišejo, da je Vukičević podal ostavko zato, da izzove krizo vlade. Glavni povod za njegovo demisijo je brez dvoma ta, da je minister Vukičević našel s svojo prosvetno politiko na velike ovire v vladi, pri svojih tovarših v stranki in izven nje, zlasti zaradi zatvoritve gimnazij razredov in različnih spletk. Velik del politikov trdi, da je odstopil Vukičević tudi iz političnih razlogov in da je bila prosvetna politika le povod za demisijo. V ostavki ministra Vukičevića vidijo vsi politični krogi antagonizem med pristaši Pašića in Ljube Jovanovića. Znano je, da je Vukičević pristaš Ljube Jovanovića. Njegova ostavka se tolmači kot zmaga g. Pašića. Omeniti je treba, da je proti g. Pašiću polno spletk od vseh strani. Mrogo jih je, ki pričakujejo, da se z ostavko ministra Vukičevića ustvari formalna

kriza vlade in da poda Pašić v najkrajšem času demisijo celokupnega kabineta. To prilliko bo porabil za rešitev vprašanja rekonstrukcije vlade. Drugi zopet menijo, da je Vukičević tudi zato odstopil, da pospeši rešitev vprašanja vstopa St. Radića v vlado. Zanimivo je, da radičevski ministri niso o Vukičeviću ostavki ničesar vedeli in da so izvedeli zanjo zelo pozno šele od novinarjev.

Gotovo je, da so razmere v vladi zelo napete. Mnogi govore, da so edini izhod iz težavne situacije nove volitve in da jih gospod Pašić sam forsira.

V zvezi z ostavko ministra Vukičevića je bil sredi 17. do 19. na dvoru predsednik vlade Pašić, takoj za njim pa zunanji minister dr. Nišić. V političnih krogih se govori, da je Pašić ponudil kroni demisijo celokupnega kabineta. Ta vest se sicer ne potrjuje, z gotovostjo pa se more pričakovati, da bo jutri kraj sprejel ostavko ministra Vukičevića.

Protest naše vlade pri Vatikanu

Interpelacija posl. Demetrovića. — Neresnične vesti o prekinjenju diplomatskih odnosov z Vatikanom. — Protest posl. dr. Smolake pri kardinalu Gaspariju. — Klerikalci smatrajo vprašanje zavoda sv. Jeronima za interno zadevo Vatikana.

— Beograd, 13. novembra. Poslanec Juraj Demetrović je naslovil na ministra za zunanje posle in za vere povodom ne- lojalnega nastopa Vatikana v zadevi zavoda sv. Jeronima v Rimu vprašanje, v katerem naglašja, da sv. Stolica ne sme priznati naše narodne države, kakor je to storila z drugimi, zlasti Hrvate, ki jih je tlačila stara Avstro - Ogrska. Naša vlada mora imeti pravico soudeležbe pri imenovanju vrhovnih starih na tem zavodu in naše poslanstvo pri Vatikanu mora imeti pravico ingerence na njegovo upravo. Svoilim nastopom je prišel Vatikan v trenutku, ko je pri- čela naša vlada, kar je po mnenju g. De- metrovića popolnoma zgrešeno, pogajanja za sklenitev konkordata. Vprašanje g. De- metrovića nadaljuje: Z ozirom na tako po- stopanje sv. Stolice proti naši kraljevini moramo izjaviti potrebne posledice in sploh prekiniti vsak nadaljni razgovor z njo glede sklenitve konkordata, tem bolj, ker konkordat omejuje suverenost naše dr- žave, ker se z njim urejujejo odnosi naših državljanov v naši kraljevini s pogodbo, ki ni se sklene s faktorjem zunaj njenih mej. Na temelju tega vprašujem ministra za zunanje posle in za vere, kaj sta storila v zaščito naših narodnih interesov v zadevi zavoda sv. Jeronima in Rimu, ali namerava ustaviti vlada nadaljnje razgovore s sv. Stolicco glede sklenitve konkordata, ali misli obvestiti Narodno skupščino o po-

teku in uspehu dosedanjih pogajanj in ali misli vlada odpošiljati našega poslanika pri Vatikanu.

— Beograd, 13. novembra. Nekateri li- sti so pisali, da bo naš poslanik pri Vati- kanu dr. Smolaka odpošiljan. Kakor se doznava iz zunanega ministristva, ta vest ne odgovarja dejstvu in vlada ne namera- va odpošiljati dr. Smolake.

— Rim, 12. novembra. Poslanik dr. Smolaka je protestiral pri državnem tai- riku kardinalu Gaspariju zaradi postopa- nja Vatikana v zadevi zavoda sv. Jeroni- ma. Kardinal Gaspari je na njegov pro- test izjavil, da sta bila dosedanja rektor in podrektor zavoda odstavljena na podlagi bule »Slavorum gentium« od papeža Lenina XIII., po kateri Vatikan ne more priznati narodnega značaja tega zavoda ter pravico jugoslovenski vladi za vmešavanje v ime- novanje vodstva zavoda. Istotako ne more priznati jugoslovenskemu poslanstvu pravi- co sodelovanja pri upravi zavoda.

— Beograd, 13. januarja. Včeraj je dr. Korošec posetil papeževu nuncijo in zunan- jega ministra, pri katerih se je infor- miral zaradi spora v zadevi zavoda sv. Je- ronima. Dr. Korošec zavzema stališče, da ima Jugoslavija samo pravico do častnega protektorata nad zavodom sv. Jeronima in da nima nobene pravice vmešavati se v upravo zavoda, za katero da je merodajen samo Vatikan.

Pravi povod za ostavko prosvetnega ministra

— Beograd, 13. nov. (Izv.) Nekateri li- sti poročajo, da je bil pravi vzrok demisije prosvetnega ministra spor med Vukičevi- čem in trgovinskim ministrom dr. Kraja- čem. Vukičević je, kakor znano, zahteval, da se strokovne kole podede prosvetnemu ministristvu, čemur se je dr. Krajač od- ločno uprl. Trgovinski minister je a svojim stališčem tudi zmagal v ministrskem sve- tu. Z ozirom na to je Vukičević podal ostavko.

Denuncijacija „Malega lista“

— Trst, 13. novembra. Včerajšnji »Mali list«, glasilo kaplana Ščeka in kaplana Milanovića, je priobčil danes denunciacijo proti vodstvu političnega društva »Edinosti«, češ da so njegovi člani framazoni. »Mali list« piše, da so Slovenci člani framazonske lože v Trstu, Hrvat pa člani framazonske lože na Reki. Ta denuncijacija zadeva voditelje politične organizacije »Edinosti« posebno težko v sedanjem trenutku, ko so v Italiji na dnevnem redu prostaska preganjanja framazonov.

našo vlado na njeno prvobitno civiliza- torično nalogo v Sloveniji.

Vprašanje večnih poplav je za Slo- vence vprašanje moralnega prestiža, ker res ne gre, da imamo rečni sistem brez regulacije, kakor najneznatnejši narod v necivilizirani Afriki.

Regulacija slovenskega rečnega si- stema se mora torej rešiti na sistema- tičen način in to v najkrajšem času

Zaradi navedb »Malega lista« so danes policijski organi izvedli v ulici Lavatova, kjer ima pisarno podpred- sednik političnega društva »Edinosti« odvetnik dr. Vratović, hišno pre- iskavo v mnenju, da bodo tamkaj našli framazonsko ložo. Policijski agenti so se informirali pri dr. Vratoviću, kaj je s framazonsko ložo, ko pa jim je po- vedal, da jih je »Mali list« potegnil, so odšli z dolgim nosom.

»Mali List« se je proslavil te dni tudi z gonjo proti »Goriški Matici«, ki je izdala zopet vrsto knjig, katerih raz- širjevanje je pa videmski prefekt pre- povedal. Ščekov »Mali List« se je po- stavil na stran italijanske oblasti in ji pomaga ubijati kulturo med Slovenci. Že štirikrat je priobčil prepoved videm- skega prefekta in grozi duhovnikom in učiteljem, da ne smejo širiti omenjenih knjig. (Današnji »Slovenec« toplo pri- poroča Ščekov krščanski list ter se ta- ko postavlja v službo fašistov proti Slovincem.)

NOVE UVOZNE CARINE

— Beograd, 13. novembra. Sredi je imela sejo tarifa sekcia finančnega odbo- ra in razpravljala o členih 236. do 271., ki govore o barvah, mazilih, pis. potrebščinah, firnežih, lakih, etru, alkoholu, dišavah, smodniku in razstrelivih. Sprejela se je do- ločba, da se za dišave z etrom in zlasti z esencami, nadalje ekstrakti, tinkture in di- šeče vode z etrom določi uvozna carina na 1200 zlatih dinarjev za 100 kg. Za polje- delce je važna določba, ki jo je sekcia sprejela soglasno, da so prosti uvozne ca- rine superfosfat in Tomaževa žlindra, ki je doslej znašala 20 zlatih dinarjev za 100 kilogramov. V čl. 268. je bila sprejeta nova postavka, ki je zlasti važna za lovce. Tarifa- na sekcia je določila uvožno carino na lov-

ske naboje, napoljene s šibrami, na 120 zla- tih dinarjev, s smodnikom pa 200 zlatih di- narjev.

Danes popoldne začne tarifa sekcia finančnega odbora razpravljati na predlog posl. Puclia o izvozni carini, poutrušnem pa nadaljuje razpravo o uvozni carini.

Davidovičeva stranka solidarna s SDS

— Beograd, 13. novembra. (Izv.) Na današnji seji voditeljev parlamentarnih skupin se je razpravljalo o incidentu med podpredsednikom dr. Subotičem in Sv. Pri- bičevićem na predvečerašnji seji Narodne skupščine. Davidovičeva stranka je v tej zadevi zavzela isto stališče kakor samo- stojni demokrati ter je obsodila nastop podpredsednika dr. Subotiča, ki je žalil do- stojanstvo Narodne skupščine in brez raz- loga kaznoval poslanca Kosta Timotijevića in Sv. Pribičevića.

Samostojni demokratski klub je v znak protesta proti dr. Subotiču sklenil, da za- hteva od predsednika Narodne skupščine zadoščenje za izključitev Svetozarja Pribi- čevića od treh sej Narodne skupščine. V znak solidarnosti s predsednikom svojega kluba je sklenil, da se toliko časa ne ude- žuje sej Narodne skupščine, dokler traja izključitev Sv. Pribičevića. Včerajšnje seje se je samo zato udeležil, ker je bila na dnevnem redu interpelacija, vložena od poslancev SDS. Samostojni demokratski klub izjavlja poleg tega, da se je včerajšnje seje udeležil tudi zaradi tega, ker je prič- koval, da bo predsedstvo skupščine popra- vilno napravo prvega podpredsednika dr. Su- botiča in dalo primerno zadoščenje. Za svo- je nadaljnje postopanje napram predse- stvu Narodne skupščine pa si pridržuje svobodne roke.

RAPALSKI DAN V ZAGREBU

— Zagreb, 13. novembra. Akcijski od- bor vseučiliškega dijakstva je sklenil, da od- pošlje k zagreškemu županu Heinzu de- putacijo s prošnjo, naj izda poziv na me- ščanstvo, da priredi dne 15. t. m. tiho mani- festacijo povodom obletnice rapalske po- godbe na ta način, da izobesi zastave. Ka- kor znano, je Jugoslovenska Matica napo- vedala za ta dan spominjsko proslavo, ki pa jo je policija prepovedala. Dijaki vseučil- šča se vedno stavkajo. Dopoldne so se zbra- li v vestibulu vseučilišča, odšli »Hej Slova- ni«, nato pa se mirno razšli brez incidenta. Policija straži še vedno vseučilišče in ita- lijanski konzulat.

STOLICI SLOVENSČINE NA PEDAGOŠKIH SOLAH V REO- GRADU IN ZAGREBU

— Beograd, 13. novembra. Ministrstvo prosvete je odločilo, da se osnujeta na višjih pedagoških solah v Beogradu in Zagrebu stolica za slovenski jezik, ako se pripravi dovolj slušateljev.

FAŠISTI PROTI POPOLAROM

— Rim, 12. novembra. Farinaccijevo gla- silo »Cremona nuova« se zopet bavi s po- pulari, ki so se odločili, da zapuste Aven- tin in se vrnejo v parlament. »Cremona nuova« piše, da fašisti ne bodo nikdar pozabili, da so popolari v prvi vrsti odgovorni za nameravani atentat na Mussolinija. Nadalje pravi, da popolari la- ko menjajo svojo taktiko, fašisti pa bodo ostali neizpremenljivo neizprosmi napram njim. Predno se otvori parlament, bodo po- kazali ljudstvu, kdo so popolari. Tudi Sa- landrovi liberalci se vračajo, da bi pod- prli fašistovsko vlado, a jih fašisti odkla- njajo, ker ne vedo, kaj naj počno s temi »mrtvaki«.

REFORMA SOVJETSKEGA CIVILNEGA PRAVA

Moskva, 12. novembra. e. Osrednji vseru- ski izvrševalni odbor je izvedel več izpre- memb v civilnem zakoniku. Odpravljene so omejitve pravice podedovanja, predvsem člen, ki je določal, da se morejo podedovati samo vsote, ki ne presegajo 10.000 rubljev. Po novih določbah pripade dedščina dr- žavi samo v primeru pomanjkanja oporok ali pa zakonitih dedičev.

TRGOVINSKA POGODBA MED ITALIJO IN BOLGAR- SKO

— Beograd, 13. novembra. Po vestih iz Rima je sklenjena med Italijo in Bolgarsko časna trgovinska pogodba na podlagi največjih ugodnosti.

ŽELEZNIŠKA NESREČA

— Newyork, 13. novembra. V bližini Plainsborougha (New Jersey) je zvozil osebni vlak pensilvanske železniške družbe v drug osebni vlak, pri čemur so bile ubite tri osebe, 25 pa jih je bilo ranjenih.

IZGREDI V NOVM SADU

— Beograd, 13. novembra. Včeraj je poskušala v Novem Sadu Orjuna demon- strirati proti Italiji. Policija je hotela de- monstracijo preprečiti, pri čemur je prišlo do spopada med njo in Orjunasi. Med spo- padom je eksplodirala bomba v bližini ka- toliške cerkve. Policija je aretirala več Or- junasev, ki so osamljeni, da so vrgli bomba.

VELIK ORKAN NA MORAVSKEM

— Olomuc, 13. novembra. Včeraj je nad Olomucem divjal silen orkan, ki je po- škodoval mnogo hiš. Škoda je zlasti ogro- žena na poljih. Pretrgane so tudi vse te- lefonske in brzojavne zveze. Škoda znaša več stotisoč kron. Človeških žrtve ni bilo.

PRED PODPISOM LOCARNSKIH POGODB

London, 12. novembra. e. Angleška vlada je poslala francoskemu, belgijs- kemu, italijanskemu in nemškemu mi- nistrskemu predsedniku povabilo, naj se 1. decembra udeležijo v Londonu sve- čanih ceremonij za podpis locarnskih pogodb. Program svečanosti bo objavljen nočjo. Po podpisu pogodb bosta kralj in kraljica priredili v kraljevi pa- lači na čast inozemskim delegatom ban- ket. Vlada pa bo priredila zajtrk.

Borzna poročila

Ljubljanska borza

Lesni trg.

Črni gaber hodi od 16 cm prem. napr. od 2 m dolž. napr. fco. vag. n. p. blago 450, Bukovo ogelje vliano fco. vag. Post. trs. blago 0,95, jelovi piholi 30, 40, 50 nam 1. II. III. monte od 4 m fco. nult. post. donar 540.

ZITO.

Aida domača fco. vag. Beltinci blago 265; pšenica baška 76 fco. n. p. blago 242; koruza stara suha blago 165; koruza unet- no sušena fco. vag. slav. p. 3 vagone, denar 145, blago 145, zakli. 145; koruza nova časa prim. suha, kv. gar. slav. post. fco. slav. post. blago 105; koruza unetno su- šena par. Novi Sad blago 142; oves dvojno rešetan fco. vag. slav. p. 1 vag. denar 170, blago 165, zakli. 165; proso fco. prem. p. blago 210; otrobi drobni fco. n. p. blago 118; krompir lepi, beli fco. prem. p. blago 72; krompir lepi roza, fco. prem. p. blago 72; ječme zlatorumene fco. n. p. denar 190; jabolka merkanthna fco. stal. p. blago 350; fižol beli ban. b. n. eg. vr. par. Post. blago 273; fižol rjavi ban. b. n. eg. vr. par. Post. blago 260; fižol ribničan fco. Ljubljana de- nar 300; fižol prepeljar fco. Ljubljana, de- nar 300, blago 340; fižol mandalon fco. Lj. denar 357; brinje novo istr. ali italij. fco. Ljubljana denar 385; riž brillante št. 333, fco. Post. trs. blago 634,50; rozine Sultanin Smyrna ekta v zabojih po 163 kg/bara fco. prosto sklad. Trst, blago 165,80; seno sladko stisnjeno, fco. stal. p. blago 75; seno posladko stisnjeno fco. stal. postaja, blago 60; slama, stisnjena, blago 50.

Efekt:

2 in pol odstot. drž. renta za vojno škodo, blago 317; 7 odstot. invest. pos. iz 1. 1921. denar 315, blago 78; Goljska po- sojilnica d. d., denar 200, blago 205; Ljub- ljanska kreditna banka, denar 210; Mer- kantilna banka, denar 100, blago 102, za- ključki 101; Prva hrvaška štedionica, bla- go 960; Kreditni zavod, denar 175, blago 185; Strojne tovarne in livarne, denar 120; Združene papirnice, denar 120, blago 120; Stavbena družba d. d. Ljubljana, denar 100, blago 110; Šešir d. d., denar 145, blago 145; 4 in pol odstot. kom. zad. bke., denar 20, blago 22; 4 in pol odstot. zast. 1. kr. dež. bke., denar 20, blago 22.

Zagrebska borza

Devize: Curib 10.855—10.935, Pari: 166.625—168.625, Newyork 56.15—56.75, Lon- don 272.92—274.92, Trst 228.37—230.77, Ber- lin 12.39—13.49, Dunaj 791.30—801.30.

Valute: dolar 55.50—56.10.

EFEKTI.

7 % invest. posojilo 1921 74—77; 2 1/2 % drž. rente za ratno štetu 310—315, 314—315; Ljubljanska kreditna 210; Hrv. eskomptna banka 121—122; Kreditna banka, Zagreb 135—138; Hipotekarna banka 65—66; Jugo- banka 109 1/2—110; Praštediona 950—955; Slavenska banka 49—50; Eksploatacija 46 do 47; Drava d. d. Osijek 250; Šećerana, Osijek, 490; Isis d. d. 59—62; Nihaag 38; Gutman 410; Slavenska 150; Slavonija 43 do 43,50; Trboveljska 325—345; Union, paro- mlin 400—415; Vevče 120; Agraria 48.

Inozemske borze

— Curib, 13. nov. Borza: Beograd 9,30; Pari 21,20; London 25,15; Newyork 518,875; Milan 21,05; Praga 15,375; Dunaj 73,10.

— Trst, 13. nov. Predborza: Beograd 43,70—43,90; Pari 100,25—100,75; Newyork 24,50—24,70; Praga 73—73,50; Curib 475—475,50.

Velikanske poplave in povodnji v Sloveniji, na Hrvaškem in drugod

Ena največjih elementarnih nesreč, kar smo jih doživeli zadnja leta. — Ogromna škoda, ki se še ne da oceniti.

Ljubljana, 13. novembra.

Radil silnih nalivov, ki trajajo zaporedoma že več dni, so zopet narastle vse reke in potoki ter poplavlje pokrajine, polja, sela in mesta. Iz vseh krajev Slovenije prihajajo poročila o velikanskih poplavih, ki so že dosedaj povzročile ogromno škodo. Poplave so slične kakor poplave v zadnjih dveh letih Najobupnejša poročila prihajajo iz Stajerske in iz Prekmurja. Velikanska škoda pa so povodnji povzročile tudi na Dolenjskem in Gorenjskem. Bati se je katastrofe, ker se vedno neprestano dežuje in reke še vedno naraščajo. Že večerjamo poročali, da je Sava dosegla v Zagrebu 2,70 nad normalo in da še vedno narašča. Situacija na Barju še ni kritična, vendar je voda že napolnila vse jarke, v slučaju nadaljnjega dežja pa grozi nevarnost zopetne velike poplave tudi na Barju. Ljubljana je močno narastla, vendar še ni prestopila bregov. Nekoliko škode je napravila na Fužinah. Silno je narastala Sava. V Krškem je ogrožen veliki most za vozni promet in odprt je samo še za pešce. Prizadeta je tudi elektrarna, ker je motor pod vodo. Krško je bilo večerj v temi.

Iz Vevč nam danes dopoldne poročajo: Ljubljana je danes ponoči močno narastla. Štiri hiše stoje že popolnoma v vodi, in sicer ena v Slapi in 3 na Zaloškem Barju. Ogroženi posestniki so rešili vso živino na varno. Nevarnost je za enkrat minila, nedolgovarne posledice pa bi nastale v slučaju, da tudi Sava stopi čez bregove. V tem slučaju bi bilo tako celo Zaloško Barje pod vodo. Med Gradom in Gribovci je cestni promet niknjen, ker je voda preplavila vso cesto. V večino hiš je vdrila voda tako, da so kleti v vodi, deloma pa stoji voda tudi v vežah. Orožniki so ukrenili vse varnostne ukrepe, da preprečijo eventualno večje nesreče.

Poplave na Dolenjskem.

— Trebnje, 13. novembra. Danes nam poročajo iz Trebnja o velikanski poplavi, ki jo je povzročilo zadnje deževje na Dolenjskem. V Veliki loki in St. Lovrencu so polja kakor okoliča pod vodo. Mnogo hiš stoji popolnoma v vodi. Potok Temenica je preplaval okolično polja Radobove vasi ter St. Vida pri Stični. Okolična vasi Dobove je podobna velikanskemu jezeru. Ponekod je nemogoče vsak cestni promet in se ljudje prevažajo s čolni. Trpeli so mnogo tudi ostali kraji. Iz Novega mesta prihajajo poročila, da je ogrožen železniški promet v Bistri vasi ter pri Novem mestu, ker se je pod tračnicami vdala zemlja.

Poplave na Gorenjskem.

Deževje je povzročilo veliko škodo tudi na Gorenjskem. Iz Bohinja, žirov in okoliče poročajo o strahovitem neurju, ki je divjalo večerj v noči od 11. na 12. t. m. V Bohinju je bil silen naliv, močno je treskalo in grmel, večerj pa je v celoti triglavskem pogorju zapadel sneg. V Planici ima jo že pol metra snega. V Žirih je voda odplavila en most, ponovno pa zopet poškodovala žirovsko elektrarno. Žiri so bili večerj v temi.

Strašna povodenj v Celju.

V Celju 12. novembra. Vseled neprestanega dežja zadnjih dni su valed močnega naliva v noči od srede na četrtek so vode Savinja, Voglajna in prito. ki prestopili svoje struge ter zalili vso celjsko kotlino. Vsa celjska okoliča je podobna velikanskemu jezeru, iz katerega gleda mesto Celje in okoliške vasi. Okrog Celja so pod vodo vasi Zavodna, kjer teče voda preko ceste pri gostilni »Zeleni travnik«, pod vodo je mestno sejmišče ter sploh celi del vasi pod hribom sv. Jož. Voda je vdrila v hiše in kleti. Odnosila je Voglajna tudi leseni mosa pri cesti proti Skalnatim kletim. Dalje je na vod vse proti Teharjem, Što. ram, St. Jurju itd. Vas Gaberje je popolnoma zalila. Pri Westenovi tovarni je pretrgana Westenova železniška proga in voda si je utrla pot v vasi in pridrla do državne ceste, kjer teče preko ceste pri Sokolskem domu ter pri Jarmerjevi vili. Voda v Gaberju teče v hiše in kleti. Obe cerkvi Sv. Duh in Sv. Maksimilijan sta pod vodo. Koprivnica je zalila mestni del Dol-

lega polja in poplavlja celi dotični del mesta. Voda udara v kleti in pri okna v hiše ter sega v mesto skoro do gostilne »Bratbor«. Pod vodo je mestna osnovna šola. Simon Gregorčičeva ulica ter vse svet okrog javne bolnice, kjer je voda vdrila tudi v kleti. Potoka Sušnica in Ložnica sta zalila vasi Ostrožno, Babno, odlog, Lavo ter vse svet ob Ljubljanski cesti, kjer je podobna Glazija velikemu jezeru. — Voda sega v mesto skoro do gostilne »Pri samoguc« ter teče na več mestih preko Ljubljanske ceste. Tudi del otoka je pod vodo, kakor tudi mestni vrt.

Voda odnaša s seboj vse, kar ji je na potu. Podira plotove, vali s seboj les in razno blago. Škoda, ki jo je povodenj napravila, se momentano še ne da preценiti. Danes v petek še neprestano dežuje in v času (popoldne), ko to pišemo, še vedno narašča.

Pouk na celjskih šolah je uknjen. V tovarnah pri Westenu in drugod je ustavljeno delo. Mesto nima električnega toka in je v temi.

Ljudstvo celjske okoliče je obupano, ker je to tokom tega leta že tretja povodenj, ki je od prvih dveh naravnost katastrofalna. Take povodnji ljudje ne pomnijo že od leta 1904.

Nujna potreba je, da pride sedaj že vendar enkrat do regulacije Savine in njenih pritokov. Skrajni čas je, da se zganijo merodajni faktori na mestih, ki pridejo v poštev, ter dajo na razpolago sredstva, potrebna za regulacijo. Prebivalstvo je itak že od vseh strani dovolj izmugano, ima pa skoro vsako leto še pretrpeti ogromne škode vsled povodnji, ki so zadnja leta na dnevnem redu. Povsed se regulira, za povsod drugod je sredstev dovolj, morajo se najti tudi za vitalne potrebe prebivalstva v mariborski oblasti, drugače si moramo pač misliti, da smo tukaj državljanji druge vrste. Ljudstvo prosi pomoči in upa, da ga bodo uslišali na merodajnih mestih.

POPLAVA V MARIBORU.

— Maribor, 13. novembra. V noči od 11. na 12. je nastala nad Mariborom in okolično silna nevihta. Treskalo je in grmelo kakor na sodni dan, vmes pa je bilo kakor iz skafa. Nenadoma je bilo vse mesto pod vodo. Kanali in cestni odtoki so se vsled cestnega naliva takoj zamašili in zato je voda vdrila v hiše in kleti. Vse ulice so bile preplavljene. Od Treh ribnikov je drvel v mesto praveci hudourniki. Vse promet je bil uknjen, dohod v mesto z dežele onemogočen. Ponoči je takoj stopila v akcijo požarna bramba, ki je očistila kanale ter odstranila vodo iz kleti. Zelo je trpela okolična glavna kolodvorja, kjer je vse pod vodo. Škoda je precej velika, ponekod so bile uničene v kletih nakupične zaloge živil in drugih predmetov. Vlaki so imeli precejšnjo zamudo.

— Poljčane, 13. novembra. V Poljčanah se je med silnim neurjem utrjala velika plast zemlje, ki se je zrušila na prihajajoči tovorni vlak iz Ljubljane. Plaz je lokomotivo in službeni voz zasul, prevrnil iz tira osem vagonov. Nesreča ni zahtevala človeških žrtv, velika pa je materialna škoda. Železniški promet je bil prekinjen in se je vršil samo s prestopanjem.

Iz Maribora je bil odposlan pomožni vlak s tehničnim orodjem in delavstvom, ki se je lotilo očistitve proge.

Na koroški progi med postajama Sv. Lovrenc - Fala se je utrgal velik plaz in zasul vso progo. Osební vlak št. 1712, ki je odšel ob pol 7. iz Maribora, je zavozil v maso, ležečo na progi, in skočil s tira. Tudi semkaj je bil poslan iz Maribora pomožni vlak s progovnimi delavci. Tržaški brzovlak je ob 15. odšel čez Dravograd in Slovenigradec na Celje in v Ljubljano.

Katastrofalna povodenj v Prekmurju.

— Murska Sobota, 12. novembra. (Izv.) Iz Murske Sobotne nam danes dopoldne poročajo: Take katastrofalne povodnji, kakor je bila v noči od 11. na 12. t. m., še ne pomnijo najstarejši ljudje. Vseled strahovitega naliva je ponoči voda v obliki ogromnega vala vdrila v mesto, ki je bilo mahoma pod vodo. Voda je porušila štiri hiše. Vseled nenadne poplave je potonilo več sto glav

živine, katere niso mogli rešiti. Utuhli sta tudi dve osebi, en mož in ena ženska. — Ponekod je segala voda 2 metra visoko in je stala prav do prvega nadstropja hiš. Večina ljudi je odšla v vagon, kjer so napol nagi in napol bosi prečeli vso noč. Odigravali so se obupni prisori. Matere so iskale svoje otroke, otroci so lačni in nagi begali naokoli. Strahovito škodo so utrpela polja. Daleč naokoli je vse pod vodo. Računa se, da leži v Murski Soboti in okolici 3 milijona kubnih metrov vode. Še tokom noči je dala železniška uprava pretrgati nasip pri Murski Soboti, da je s tem pospešila odtok vode.

— Dolnja Lendava, 13. novembra. (Izv.) Danes dopoldne nam javljajo iz Dolnje Lendave, da je Mura južno od Dolnje Lendave preplavila vso okolično. Dolnja Lendava in Dolnji Lendavi je pod vodo. Človeških žrtv ni bilo, tudi je bila rešena vsa živina. Mura je porušila en most, deloma so razdrzeli tudi vse ceste, tako da je vozovni promet nemogoč. Pota za pešce so v dobrem stanju. Od poplave je precej trpela vasa Denica, kjer so naseljeni Primorci. Vodni val je prišel od severa, to je od Murske Sobotne navzdol. V Dolnji Lendavi ni bilo večjega naliva in je bilo večerj celo suho vreme. Danes nekoliko dežuje.

Danes zjutraj ob 4. je prišel iz Ptujja oddelek pionirjev s pontoni. Vojaštvo s pontoni prevažalo prebivalstvo ter rešuje živino. Reševalna akcija je v polnem teku. Nevarnost je sicer minila, vendar pa je položaj obupen. Prebivalstvo je obupano in je zaprosilo za pomoč.

— Slatina Radenci, 13. novembra. Iz Slatine Radenci nam danes poročajo: Vse ljudstvomski in gornjeradenski kraj je pod vodo. Cela ščavniška dolina je eno samo veliko morje. Vsi mostovi in jezovi so porušeni, ceste so poškodovane in je vsak promet po njih nemogoč. Promet na okrajni cesti med Ljutomerom in Gornjo Radgono je pretrgan in popolnoma ustavljen. Most čez okrajno cesto v Slatini Radenci je voda popolnoma razjedala in ga odnesla, da ni sledu o njem. Kakšno silo je imela poplava, je razvidno iz dejstva, da se je voda s težkimi železnimi travertini igrala kakor s šibicami in jih popolnoma zvala. Ogromna škoda so utrpeli vinogradi in sadovniki. Škoda je neprecenljiva. Škodne katastrofalne poplave se ne spominjajo niti najstarejši ljudje. Mura je dosegla 3 metre nad normalo. Danes še vedno dežuje, vendar ne tako močno. Upati je, da je povodenj dosegla svojo kulminacijo.

Iz Ljutomera poročajo podrobnosti o poplavi v Murski Soboti in v okolici. Vse Prekmurje je kakor velikansko jezero. V Murski Soboti in v okolici je resno ogroženih nad 300 hiš, precej poškodovanih pa okoli 150. Prebivalstvo je moralo izprazniti poškodovane hiše. Okoli 1000 ljudi je brez strehe. Porušene so bile štiri hiše. Pri poplavi je utonilo mnogo živine. Po vodi so plavale krave, ovce itd. perutnina pa je bila skoraj popolnoma uničena. Takoj po katastrofi je prišla požarna bramba z reševalno akcijo. Na pomoč je prihlole tudi vojaštvo. Okoli 150 družin je moralo prenočiti v vagonih Veliki župan dr. Pirkmayer je prošil za vojaško pomoč. Iz Ptujja je danes zjutraj ob 4. prispel oddelek pionirjev s pontoni in tehničnim orodjem. Voda, ki je stala dosedaj dva metra visoko, polgoma odteka. Hvaljevalno je omeniti dejstvo, da je dala tudi železniška uprava na razpolago svoje delavce, ki pomagajo vzdrževati železniško progo. V Murski Soboti vodijo reševalno delo svetnik Juvan in ing. Fugina ter načelnik progovne sekcije v Ptujju ing. Osvald.

V Ptujju je Drava preplavila vso okolično ter povzročila po poljih precejšnjo škodo. Najbolj so prizadeti od povodnji sledeči kraji: Murska Sobota, Ljutomer, Lendava, Ptuj, Maribor levi in desni breg, Celje, Šmarje in Prevalje. Škoda se še ne da preценiti, vendar pa bo znašala več milijonov dinarjev. Veliki župan dr. Pirkmayer je telefonično zaprosil notranje ministristvo za pomoč, ter nakazal 5000 Din za prehrano prizadetim v Murski Soboti.

Situacija danes dopoldne.

— Maribor, 13. novembra. (Izv.) Iz pisarne velikega županstva nam danes dopoldne javljajo sledeče situacijsko poročilo: Do danes dopoldne ob 10. so vode v Prekmurju in Murski Soboti začele padati, nasprotno pa Mura še vedno narašča in je prestopila bregove. Vse vasi med Radgono in Beltinci so pod vodo. Situacija v Murski Soboti ni več tako kritična, ker se je pričela voda odtekat. V Mursko Soboto in Ljutomer je bilo odposlano na pomoč vojaštvo.

V Murski Soboti vojaštvo s pontoni prevažalo prebivalstvo in vodi vasa reševalna dela. Danes dopoldne se je na lice mesta odpeljal veliki župan mariborske oblasti dr. Pirkmayer, da si ogleda kraj nesreče in približno ugotovi povzročeno škodo. V Mariboru je minila nevarnost vsake poplave, Drava pa še vedno narašča. Danes še vedno dežuje.

— Novo mesto, 13. novembra. Iz Novega mesta poročajo okrajno glavarstvo, da ni nevarnosti poplave v novomeški okolici, pač pa je zelo narastla Krka, ki je pri Kostanjevici poplavlja okolice.

Precejšnjo škodo je napravila poplava v Brezicah, kjer je Sava prestopila bregove. Pri Vidmu je silno narastala Savina, poplavlja Savinsko dolino in napravila veliko škodo. Železniški promet med Konjicami in Poljčanami je prekinjen, ker je Dravinja porušila progo. Velikanska je tudi poplava v Središču ob Dravi, na Dravskem polju in spodnjih Slovenskih gorah leži vse pod vodo. Potonilo je mnogo živine. Velikanska pa je tudi škoda na polju. V nekaterih krajih so prekinjene telefonske zveze, onemogočen pa je tudi vsak redni promet.

Poplava v Zagrebu.

Že večerj smo poročali, da je pri Zagrebu stopila Sava 2,70 m nad normalo. Vsi potoki, ki se iztekajo v Savo, so prestopili bregove, in je pričakovati katastrofalnih poplav. Preteklo noč pa se je nad Zagrebom in okolično v oddaljenosti 60 km utrgal oblak. Deževati je pričelo nekaj pred polnočjo in je bilo do 10. dopoldne. Potoki so ponovno narastli in Sava je ob 10. dopoldne dosegla še stanje 2,74, opoldne pa 2,80 nad normalo.

Večerj dopoldne je Sava pri Trnju pred Zagrebom stopila čez breg. Vse prostor med kopališčem Gospodarič in mestnim kopališčem je pod vodo in je kakor velikansko jezero. Deloma je voda preplavila Savsko, Tratinsko, Cvetno in Novo cesto. Najtežje je prizadet Černomerac, katerega so preplavili hudourniki z zagrebške gore. Večerj dopoldne je odšla v Černomerac vojaško-tehnična komisija zagrebške garnizije. Je utrknila potrebne varnostne mere. Vojaška oblast je stavila prebivalstvu na razpolago veliko število čolnov, pripravljeno pa je tudi vojaštvo, da v slučaju nevarnosti reši prebivalstvo življenje in imetje. Večerj opoldne je bil položaj še zelo obupen. K sreči je začela popoldne Sava padati.

Položaj v Černomeru.

Potok Černomerac, ki tvori mejnik zagrebške občine in občine Vrabče in je do sedaj še najmanj 20krat s poplavami povzročil velikansko škodo, je tudi to pot prestopil bregove. Vseled naraščajočega naliva je od ure do ure narastal ter med 4. in 5. uro zjutraj prestopil bregove. Voda je močno drla ter je v Zagrebu preplavila Ili. co in Kustošijo ter spotoma rušila mostove. Odplavila je tudi več hiš. Ob 7. zjutra je tvorila lica od artiljerijske vojašnice do Sv. Duha slika široke reke. Isto sliko je nudila Kustošija. Voda je vdrila v žago zadruge »Dome« in v opekarno Müller. Poleg tega je bilo poškodovanih 12 malih hišic v Kustošiji, kjer je voda zalila kleti Tram. vajske promet na Ilici je bil deloma prekinjen. V zgornjem svojem toku je potem Černomerac izpodjedel dve hiši, za kateri obstoja nevarnost, da se porušita. Hiša št. 54, last je Ljube Ljubič, se je deloma sesula in je le srečnemu naključju pripisati, da je Ljubič ušla gotovi smrti. Poškodovana je tudi hiša št. 44, katero bodo verjetno morali porušiti. Obe hiši sta bili komaj na novo zgrajeni. Na kraj nesreče je vojaška komanda takoj odposlala bataljon vojakov iz artiljerijske vojašnice. Vojaki so obe hiši s tramovi zasitno podprli in preprečili grozečo nevarnost od poplave. — Pri reševalni akciji bi voda kmalu odnesla poročnika Nikolčiča. Ob 10. dopoldne je pričel Černomerac padati in ob 12. sta bili Ilica in Kustošija deloma že čisti.

Otežkočen promet. — Zamude vlakov.

Vseled povodnji je trpel in je še vedno ogrožen ves železniški promet. Obstaja resna bojazan, da bo v kratkem prekinjen tudi železniški spoj med Beogradom in Zagrebom. Vlak iz Banjaluke proti Zagrebu je obstal na progi med Sunjo in Kostanjico. Tudi vsi ostali vlaki imajo zamudo. V zgornjem delu Save je železniški promet resno ogrožen. Potoka Vrabčak in Stenjavčak sta preplavila železniško progo. Most pri Vrabču je pod vodo. Dunajski brzovlak in orijent-ekspres sta prispela v Zagreb s precejšnjo zamudo. Na progi med

Zidanim mostom in Mariborom se je valed silnega naliva na več mestih zrušila zemlja. Velike plasti zemlje so se zrušile med Poljčani in Poljčanami, kjer je popolnoma pri disčenju proge 120 delavcev. Železniška zveza z Dunajem je deloma prekinjena. — Dunajski brzovlak, ki je odšel iz Zagreba, se je moral ustaviti v Zaprešiću. Tudi v Zagorju je prometni položaj neugoden. Potok Bednja je pri Grubovcu tako narastel, da se vrši promet samo s prestopanjem. Isto je na progi Zapok—Krapinske toplice — Zgornja Stubica.

— Beograd, 12. nov. p. Po vesteh, ki prihajajo iz vse države, so začele vsled dolgotrajnega dežja zadnje dni naraščati reke, zlasti v Bosni, kjer so napravile mnogo škode in pokvarile ceste in odnesele mostove. Drina je narastla pri Zvoniku za poldrugi meter, pri Poči pa je odnesla vse mostove. Una je narastla pri Bosan. skem Novem v zadnjih 24. urah za 1,50 m. Kulpa pri Karlovcu pa za 2 m. Tudi Donava in Sava sta narastli. Pri Beogradu se je višina vode Save večerj zvišala za 7 cm, pri Šabcu pa kar za 2,22 m. Donava je pri Zemunu za 63 cm višja. Tisa pa veliko več in je pri Senti narastla v enem dnevu za 1,23 m. Reke v Srbiji so le malo narastle.

Zagreb, 13. novembra. (Izv.) Sava je danes narastla na 4,20 m nad normalo. Onstran Save in sicer na levi strani od glavne ceste, ki vodi v Veliko Gorico, polje še ni poplavljeno, pač pa je poplavljeno vse na desni strani od ceste. Na desni strani Save proti mestu je voda poplavlja zemljišča na obeh straneh glavne ceste in je prodrla tudi do železniškega nasipa. Na mestu povodnji vzdržuje red 400 vojakov pod osebnim nadzorstvom generala Mirkovića ter šefa policije dr. Vragovića. Vojaki so pripravljeni za vsak slučaj, da rešijo prebivalce tamonjih hiš v slučaju potrebe. Potok Černomerac se je vrnil v svojo strugo, medtem ko potok Kuniščak še vedno narašča.

Nadomestne volitve v pridobinske komisije

V nedeljo dne 15. novembra t. l. od 8. do 13. ure se bodo vršile nadomestne volitve v pridobinske komisije za vso Slovenijo razen Prekmurja. Združene gospodarske organizacije so se ujedinile na skupno kandidatsko listo za volitve v I. in II. razredu na ozemlju bivše dežele Kranjske in za volitve v III. in IV. razred pridobinskih komisij Ljubljana mesto in Ljubljana okolica.

V pridobinski komisiji I. razreda so kandidira kot član Karol Boleaffio, veletrgovec v Ljubljani in kot namestnik Jurij Verovšek, veletrgovec v Ljubljani.

Za II. pridobinski razred so določeni nastopni kandidati za člana: Kavčič J. J., družabnik trške Rosman & Tschurn v Ljubljani, za namestnika Anton Rojina, tovarnar v Ljubljani in Franc Dolenc, veletrgovec v Stari Loki.

V pridobenem okraju III. razreda Ljubljana-mesto so bili postavljeni kot kandidati za člana: Josip Olup, trgovec v Ljubljani in Ivan Dachs, gostilničar v Ljubljani, za namestnika: Anton Ravhek, trgovec v Ljubljani in Josip Senica, mizar v Ljubljani.

Za IV. pridobenim razred Ljubljana-mesto so določeni kandidati za člana: Josip Rebek ml., ključavničar v Ljubljani in Ivan Srebot, čevljar v Ljubljani, za namestnika: Ivan Kersnič, krojač v Ljubljani in Jernej Ložar, konfekcionar v Ljubljani.

V pridobenem okraju Ljubljana-okolica so bili postavljeni za kandidata v III. razredu za člana: Ivan Oblak, trgovec s senom na Vrhniki, za namestnika: Franc Sušteršič, gostilničar v Zupazuhi in Josko Majaron, trgovec v Borovnici, v IV. razredu pa za člana: Ivan Vrhovec, krojač v Dravljah in Franc Janc, trgovec v Vodmatu, za namestnika: Leopold Hude, trgovec v Grosupljem in Valentin Rihar, strojar v Polhovem gradu.

Volitve se vrše v Ljubljani za mesto pri davčni administraciji in za okolično pridobenem okrajnem oblastvu v Hrenovi ulici ter pri davčnem uradu na Vrhniki.

Zveza trgovskih gremijev, Zveza industrije, Zveza obrtnih združenj, Jugoslovanska obrtna zveza ter Gremij trgovcev v Ljubljani za mesto in okolično priporočajo vsem volilec, da se zanesljivo in polnoštevilno udeležijo teh za gospodarske kroge važnih volitev in da združijo svoje glasove na gore kandidata.

V. I. Križanovska:

100

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Ne morem ti opisati, kaj sem pretrpela in kakšno je bilo moje življenje naslednje dni. Zrak je bil čedalje težji. Hrana se je krčila, olja je bilo že malo, objubilne rešitve pa ni bilo od nikoder. Sluh se mi je neverjetno razvil. Zdelo se mi je, da čujem oddaljeni ropot, udarce krampov in zamolkte glasove. Misel, da kopljem podzemni rov, da pridem na ta način do mojega groba, me je tolažila. Boderila sem se in skušala potrpežljivo prenašati svojo nesrečo, toda strašne muke so končno izčrpale vse moje moči. Začelo se mi je vrteti v glavi, pot mi je bil kurkoma po vsem telesu, dušilo me je, leščerba je že pojemala, ker je zmanjkalo olja, rešitve pa ni bilo. Najbrže se ni posrečil načrt, ki so ga zasnovali moji zvesti prijatelji. Slučaj neuspeh, so mi dali stekleničico, v kateri je bil nedvomno najmočnejši strup, ki naj bi me rešil strašnih muk. Nastopil je tranotek, da se zatečem k temu blagodejnemu darilu. Zdelo se mi je, da stiska nekdo mojo glavo z železnimi kleščami. Dihati nisem mogla več, ker je bilo v grobnici premalo zraka. Ozrla sem se na leščerbo in opazila, da bo gorela komaj še pol ure. Umreti v temi je bilo pa še strašnejše.

Ker se mi je tako vrtelo v glavi, da sem komaj stala na nogah, sem z veliko težavo izšla ostank vina v kristalno čašo. Nato sem primešala vnu vsebino stekleničice in v dušku izpraznila čašo.

Bilo mi je, kakor da sem pogoltnila žerjavico, kakor da razpada vse moje bitje na atome. Zavrtela sem se v temni praznini. Kaj se je zgodilo potem — se ne spominjam. Kaj sem se zavedla in odprla oči, sem ležala na tleh v popolni temi. Spočetka nisem mogla razumeti, kje ležim. Nisem se več spominjala strašne drame svojega življenja, bila sem kakor prerajena.

Iztegnila sem roke in začela tipati okrog sebe. Dotaknila sem se nekega hladnega predmeta. Bila je kamenita miza. Takoj se mi je vrnil spomin in v blaznem obupu sem na ves glas zakričala.

Torej nisem umrla. To, kar sem izpila, ni bil strup in vendar me je čakala v temnem grobu najstrašnejša smrt, kar si jih more izmisliti človeška podivjanost.

Ne morem razumeti, da tisti hip nisem zblaznela. Samo ena misel mi je stiskala možgane — umreti na vsak način, in sicer čim prej. Hotela sem odtrgati rob tunike, da bi se obesila ali zadušila, ko sem naenkrat zaslišala v bližini udarce krampa.

To pot se nisem zmotila. Pod zemljo so razkopavali opeko. Nato je prodrl v grobnico svetlobni žarek in na steni sta se pojavili senči dveh

ogromnih rok, ki sta kopali rov v mojo mrtvaško ječo. Prišla je rešitev! Od sreče in razburjenja nisem mogla govoriti. Drhtela sem po vsem telesu, slabo mi je prihajalo in tako sem sedela na tleh ter opazovala, kako kopljem.

Končno je bil rov dovršen in v grobnico je smuknil možki v črnem plašču. V rokah je držal svetilko.

Mislila sem, da je Kreon, in vzklitnila od veselja. Ko je pa moj spasiatelj postavil svetilko na mizo in odgnal kapuco, sem se prepričala, da je neznanec, čigar dostojanstvena lepota me je očarala.

Bil je večji kakor Kreon. Njegovo bronasto lice se je odlikovalo po klasični lepoti kipa. Gosti črni kodri in kratka brada je obdajala njegov obraz. V velikih, temnih očeh je gorel plamen, ki ga nikoli ne bom pozabila.

Čudno me je pogledal in spregovoril s prijaznim melodičnim glasom:

— Ubogo dekle! Tvoje kazni je konec. Pomni se in naglo obleči obleko, ki sem ti jo prinesel v tem zavoju. Božati morava in zato ne smeja izgubljati časa.

Rekoč se je obrnil, jaz pa sem se naglo preoblekla v obleko preprostega dečka.

— Evo me! Ne vem samo, s čem naj si otstrižem lase, — sem dejala z drhtečim glasom.

Neznanec se je obrnil in me smeje gledal.

— Prav čeden fantek si — je dejal prijazno. — Škoda bi bilo ostrčiti lase, v katere je menda zablodila mesečina. Spleti si kito in skrij jo pod kapuco. Tako, dobro je. Zdaj pa za meno!

Stopil je v ozek rov, kjer sva se komaj plazila po vseh štirih. Pot je bila zelo dolga. V svoji nestrpnosti sem mislila, da rova nikoli ne bo konec. Končno sva stopila v napol porušeno kočjo. Neznanec je vzel lopato in zasul vhod v rov. Kmalu so bili vsi sledovi izbrisani. Nato je ugasnil luč in stopila sva iz kočje.

Bila sva sredi polja, najbrže precej daleč od mesta. Bila je noč in dež je lil kakor iz skafa. Hodila sem težko, spodtikala sem se ob kameleje, noge so se mi neprestano pogrezale v blato. Tedaj me je spremljevalec dvignil in ponel na svojih orjaških rokah.

Cez eno uro sva prišla na breg Tibere, kjer sva našla čoln s štirimi veslači. Še nekaj ur in stopila sva na krov velike ladje, ki je bila vsidrana v Ostijo. Neznanec me je spremlil v razkošno opremljeno kabino, kjer me je čakala bogato obložena miza.

— Okrepčaj se, potem pa pojdi spat! Počitek ti je potreben, — je dejal, me posadil v mehki naslonjač ter mi nalil čašo vina.

„Sunek z bodalom“ v nemško fronto

Senzacionalna pravda v Monakovem.

Cilj — svetovna revolucija.

Na vprašanje takozvanega sunka z bodalom sledi po izvedenem pojmovanju odgovor sam od sebe. On misli, da se ne le radikalni socialisti, ampak tudi neodvisni izvršili v izobilju činov, ki zasledujejo vedoma oslabljenje državne moči in odporne sile armade. Njihov cilj je bila svetovna revolucija. Oni so bili mnenja, da je njihova dolžnost, izrevolucionirati lastno ljudstvo, kakor je bila dolžnost socialistov v drugih deželah, da izrevolucionirajo svojo domovino. Danes se to zanika, toda vzroki leže jasno na dani. Izvedenec končno zastopa pojmovanje, da očitek proti boljšemu znanju izvršenega potvarjanja zgodovine ni dokazan po dosedanjem poteku razprave.

Profesor Cossmann je povedal potem to — le: Od člana angleške delavske stranke, ki je v vodstvu zunanje politike zaposlen, je došlo pismo, ki trdi, da pri nobenem štraku v Angliji tekom vojne ni bilo temeljne tendence za boj proti vladni vojni politiki.

Izpodkopavanje volje v zmago.

Polkovnik Teodor Jochim, vpokojeni ravnatelj državnega arhiva, je bil »Quartiermeister« četirte armade. On pozna dobro fronto. Obžaluje, da niso prišli pri razpravi do besede oficirji, ki so res služili na fronti, zlasti polkovniki in bataljonski poveljniki. Obrača se proti trditvi, da je revolucija posledica izgubljene vojne; moralo bi se reči: strašni in uničujoči mirovni pogoji so posledica izpodkopavanja obrambne sile ljudstva. Učinki plaževanja se in razjedajočega strupa načrtnega hujkanja so bili revolucija. Izpovedi iz armade in mornarice so jasno dokazale, da se je vršila načrtna priprava za revolucijo z rovarjenjem v armadi in mornarici. Sovražna propaganda je delovala od 1917. izrečno na razkrojevanje domovinske fronte centralnih držav in sicer z enakimi cilji kakor radikalne stranke pri nas. Šlo je za izpodkopavanje volje v zmago, proti Hohenzollerncem, proti militarizmu in za revolucijo pod naslovom demokracije.

Potrpežljivi srednji stan.

Tožilo se je o nerednostih v armadi, o slabi hrani, korupciji, grdem ravnanju z moštvo. Da je bila stiska in beda velika, je nesporno. Mora pa se omeniti tu, da so široki krogi prebivalstva mnogo slabše živeli in mnogo bolj stradali nego dobro plačani delavci, pa so kljub temu tiho in potrpežljivo prenašali svojo usodo in se niso udeležili revolucije. To je srednji stan, ki se je zdobil. O njem ne govori noben človek.

Oficirske izgube.

O oficirjih pravi, da je mnogo pretirava. On sam je nekoč prijel nekega takega zabavljaja, ki se je pa hitro izmuznil, ko se je ugotovilo, da je avgusta 1918. neki kavalerijski regiment izgubil vse oficirje. Major Busche je nekoč poročal, kako so izgube velike zlasti na oficirjih. Čete zahtevajo vzgled oficirjev. Oficirji se morajo in so se tudi brezobzirno izpostavili in žrtvovali. Polkovni poveljniki so se borili v najspretnosti črti. Neka divizija je izgubila v dveh bojnih dneh vse svoje oficirje. Razmerje padlih in ranjenih oficirjev je v razmerju s padlim in ranjenimi moštvom izredno visoko.

Drugi vojak zmernejši.

Glede prehrane pravi, da so nastale težkoče vselej, kadar je šlo za boje... Ko pa je kje kaj manjkalo, se je takoj poskušala od pomoči. »Sicer nočem nič očitati našemu vojak, vendar pa moram reči, da so bili vojak drugi armad znatno zmernejši kakor nemški in angleški vojak. To pač je bilo v razmerah.«

Sabotiranje vojne.

Grot Pastalozza je tekom razprave omenil, da so stali napram tisočim pritožnikom milijoni drugih ljudi, ki so sprejeli štrapece kot nekaj, kar je v vojni neizogibno. Vprašam, ali je bil to vzrok — ako so obstojale nerednosti, kar je tudi res — iz-

gubiti voljo v zmago, domovino izročiti sovražniku in vojno sabotirati? Ali so imeli po revoluciji mir, svobodo in kruh? S takimi argumenti se ne da ovreči in opravičiti sunek z bodalom. Barth je omenil, da lakota ni napravila revolucije. Naglašam, da bi ne bilo prišlo do tega, češar je potem prišlo, ako bi ne bili gotovi krogi hoteli in pripravljali revolucijo. Nezadovoljnost posameznih krogov v armadi so spetno izrabili oni, ki so imeli vzrok, da sabotirajo vojno. Hujkanje je rahlo disciplino in razširilo se je odtogevanje od vojaške službe. Na tisoče ljudi se je klatilo okoli ali imeli so svoje listine v redu. Obstojale so tvornice, kjer so pisali take listine proti dobremu plačilu. Vršile so se tatvine na armadnem orožju, na kolodvorih se je pripehtilo, da je moštvo izplenilo pred očmi oficirjev njihovo prtljago.

Uspehi podmorniške vojne. — Žrtve blokade.

Soc. demokracija trdi, da nam je neomejena podmorniška vojna prinesla Američane na bojišče, ali Wilson je v kongresu priznal, da bi bila Amerika tudi brez podmorske vojne stopila v vojno proti nam. Izvedenec konstatira, da se je pričela podmorniška vojna šele potem, ko so antantne sile dvakrat odklonile odgovorilo na nemške mirovne ponudbe. Čudno pač je, da se bori baš soc. demokracija, ki zagotavlja, da se je brigala za hiter vojni konec, tako proti edinemu orožju, ki nam je moglo pomagati proti blokadi z lakoto... Potopili smo približno 13 milijonov ton brodovnega prostora in s podmorniško vojno je izgubilo življenje okoli 30.000 ljudi. Vsled blokade z lakoto je po poročilu državnega zdravstvenega urada vsled nezadostne prehrane umrlo 773.000 ljudi. Naraščanje umrlivosti otrok v starosti 1 do 5 let je znašalo 94,3%, v starosti 4 do 15 let 55%. To kaže moč podmorniške vojne in učinek blokade. Ali je bila ta vojna opravljena ali ne, se da presoditi tudi iz utemeljevanja francoske vladne predloge o nacionalni obrambni dolžnosti iz leta 1924, iz katerega sledi, da ako bi bila neomejena podmorniška vojna od prvega početka učinkovala, bi bilo izključeno, da bi bile entantne sile vzdržale do konca.

Skrb glede Belgije.

V velikem glavnem stanu so bila začetkom julija zopet posvetovanja o vojnih ciljih. Bilo je v času priprave za juljsko ofenzivo, ki je obetala ugoden uspeh. Govorilo se je v vojnih ciljih, katerih sprednja točka je bila, da mora Belgija ostati pod nemškim vplivom, da ne pade nikdar več pod francoski in angleški vpliv in ne bo več služila za pohodno ozemlje sovražnim armadam. Izvedenec podčrtava, da je šlo samo za skrb, da ne pade Belgija pod omejeni vpliv, o aneksih ni govora, tudi ne glede Lütticha. Glede Belgije se je hujskalo zlasti z angleške strani. Ako je soc. demokracija resno mislila z deželno obrambo in položaj prav pojmovala, bi bila morala masam razložiti, za kaj se je šlo, toda socialna demokracija tega ni storila, ampak nahujskala je mase proti vladni in vrhovnemu armadnemu vodstvu.

Mirovni vzroki.

Sklep, da se naprosi mir in premirje, je bil izvršen istočasno pri političnem in armadnem vodstvu. Glavni vzrok niso bili tanki, temveč polom bolgarske fronte in pred tem poslana mirovna ponudba Avstro-Ogrske. Ni bilo slabo vodstvo vzrok za naš polom, marveč omanje naših zaveznikov. Kapitulacije ni hotelo armadno vodstvo na noben način. »Moramo se bojevati dalje, ako bi staval nasprotnik pogoje, ki bi ogrozili našo bodočnost in napadali našo čast.« To je zahtevalo armadno vodstvo od prvega dne dalje.

Sodba o armadnem vodstvu.

Izvedenec pravi dalje, da se je vedno naglašala obrambna vojna in on poudarja, da nemško vodstvo vendar ni moglo biti tako slabo, ako je štiri leta zadrževalo sovražnika od meje. Ako je vendar vkorakal, je na tem kriva revolucija.

Sokrivda večinskih socializmov.

Izvedenec trdi končno, da imajo tudi večinski socialisti svoj delež krivde na revoluciji. Skozi desetletja se je hujskalo proti oficirjem in državnim avtoriteti. To so bila tla, na katerih je uspevala setev radikalcev. Mi smo morali varovati enotno fronto in razložiti ljudstvu, da mora vzdržati. Ali kaj se je zgodilo? Med ljudi je bilo vrženo vprašanje volilne pravice, ki je moralo provzročiti težke boje, kar so voditelji dobro vedeli. Potem se je začelo govoriti o podaljševanju vojne, o aneksijskem miru, o sporazumnem miru. Priznati se mora, da so večinski socialisti stopili na čelo revolucije v svrhu, da ne vdere med nas boljševizem...

Da so bili v trditvah v »Süddeutsche Monatshefte« navedeni tudi oni, ki so zakrivil, da ne popustila volja v zmago, se razume samo po sebi. Dokler ni ta zadeva razjasnjena, dokler se ne ožnanjal razredni boj, ne nastopita slova in mir. Da je krivda ne samo pri stranki neodvisnih socialistov, marveč tudi pri večinskih socialistih, je po mojem nazoru gotovo, pri obeh seveda v drugi smeri in iz drugih motivov, toda z enakim uspehom, ki ga večinski socialisti sicer niso hoteli.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri.
Petek, 13. novembra: Za narodov blagor. Ed. E.

Sobota, 14. novembra ob 16. pop.: Ifigenija na Tavridi. Dijaška predstava. Izven.
Nedelja, 15. novembra ob 15. pop.: Kraljice Vidke kresna noč, mladinska predstava. Igrajo gojenke ženske gimnazije in osnovne šole. — Ob 20. zvečer Periferija. Izven.

Ponedeljek, 16. novembra zaprto.
Torek, 17. novembra: Zapeljivka, premijera 25-letnica umetniškega delovanja gospe Polonice Juvanove. Izven.

OPERA:
Začetek ob 8.20 uri zvečer.
Petek, 13. novembra: Mrtve oči. Red D.
Sobota, 14. novembra: Povratek. Red F.
Nedelja, 15. novembra ob 15. pop. Netopir. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 16. novembra: Don Juan. Red A.
Torek, 17. novembra zaprto.
Sreda, 18. novembra: Eva, premijera.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. V soboto dne 14. novembra: »Težke ribe«.

— Dva baleta v opernem gledališču. Poleg Hatzejeve opere »Povratek« se v pripravi danes zvečer v opernem gledališču dva balta in sicer rfaunova noč, pantomimna burleska v enem dejanju. Nastopajo sledeče osebe: Faun — Kralj, nevasta — Tuljakova, zaročeno — Golovin, nimfa — Japlova. Poleg njih še gozdni prebivalci, kmetosko ljudstvo, svatie in gostje. Dejanje se vrši v vasi na Poljskem, in sicer na kresno noč. Glasbo je napisal poljski komponist Tadeus Sygietynski. Insceniral in zredil je ta balet po osnovi Božene Begovičeve gospod. Emil Kralj, koreografija je gospod. Emil Tuljakove. — Za tem sledi Zajc-Baranovičeva baletna slika »Svatočavac« v enem dejanju. V tem baletu nastopita dve osebi: nevasta — Tuljakova in ženin — Golovin, poleg njih pa svatie, ki jih predstavljajo članice baletnega zbora ter člani in članice opernega zbora. Tako bode ta predstava izredno zanimiva. Vrši se za red F.

— Posetnike današnje dijaške predstave »Ifigenija na Tavridi« opozarjamo, da je začetek točno ob 4. uri popoldne, konec pa ob 6. uri zvečer.

— V torek dne 17. t. m. je v drami proslava 25. letnega umetniškega delovanja gospe Polonice Juvanove. Pri tej priliki se vzpori prvkrat Golarjeva drama »Zapeljivka«. Vstopnice za to predstavo so v prodaji pri dnevnih blaginjah in operi.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani ponovi v soboto dne 14. novembra izborni veseloigro »Težke ribe«. Igra je prepletena s krasnim naravnim humorjem. Posebno zaljubljena stara samca Pagatovič in Vistovski zbujata salve smeha. Kdor ljubi lahko veseloigro, naj si ogleda predstavo. Vstopnice so v prodaji pri kavarni Zalaznik na Starem trgu.

— Razstava modernih poljskih grafik, ki se odpre v nedeljo ob 11. v Jakopičevem paviljonu, nam nudi 250 izbranih del cele vrste živečih poljskih umetnikov. Zastopajo: E. Bartolmiejczyk, Konstantin Brandt, T. Zeszlewski, E. Czerwinski, H. Projadowna, L. Gottlieb, M. Gluszkiewicz,

H. Grambecki, Jozef Hecht, Jan Caoppen, J. Hrynkowski, F. Jablczynski (serija poljskih mestnih slik), Wl. Jarccki (slikar poljskega selškega življenja), A. Kamiński, St. Kamocki, Janina Konarska, B. Krasne-debska, Wl. Konieczny, E. Kowalski, Wl. Kugler, Wl. Lam, Ign. Lopiński, Al. Man, Jozef Mechefer, Jozef Mierzejewski, K. Mandral, T. Noskowski, And. Oles, W. Osecki, Jozef Pankiewicz, J. Perkowski, T. Pruszkowski, J. Rapacki, Jan Rembowski, J. Rubczak, St. Zetski, Kaz. S. Schulski, Fr. Siedleski, Wl. Skoczylas, J. Skotnicki, Z. Stankiewicz, Zofia Stryjenska (Slovanski bogovi), H. Szygylinski, J. Tom, E. Trajanowski, W. Wasowicz, H. Weissenhof, K. Wisniewski, J. Wojmarsi, Z. Wojmianska, Z. Wyczotkowski in H. Zakrzewska.

— Izlet na kulturno - zgodovinsko razstavo v Zagrebu priredi Umetnostno-zgodovinsko društvo pod vodstvom vladnega svetnika dr. F. Vidica v nedeljo 15. t. m. Strokovno razlogo preskrbi vodstvo razstave. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 8.36 (brzovlak). Za obiskovalce razstave velja plovnična vožnja. (Informacije: Tourist-Office.)

— Japonski koncert v Parizu. Dočim pripravljajo v Pragi, prenasličeno z evropskimi novitetami, koncert kitajske sodobne glasbe, se je vršil v Parizu v dvorani Porte-Mallot japonski koncert. Na tej priložnosti nastopila dva japonska umetnika, Amada in njegova učenka gđ. Fourni-Schioden. Prvi je igral na harfi, ki se imenuje japonski koto, druga je pela moderne japonske pesmi. Kritika hvali originalnost napevov ter izredno muzikalnost in lirčnost pevke, ki je predvajala same mistične in lirčne japonske pesmi najemnejših skladateljev. Njeno petje je bilo mestoma tako misteriozno, da je prehajalo na najbolj občutnih mestih v nekako tenko šepetanje in šušlanje. Koncertu je prisostvovala elita pariskih glasbenih krogov in vsa pariska japonska in kitajska kolonija. Deloma v originalnih japonskih oblekah.

— Robinson — knjiga za našo mladino. Pravkar je izšla v založbi tiskarskega in litografskega zavoda I. Blasnika nasled. v Ljubljani prekrasna »Povest o Robinsonu«. Ki jo je za angleško mladino priredil Kathleen Fitzgerald, v slovensčino pa preložil mojster našega jezika Bogumil Vdovič. Knjiga je okrašena z 36 lepimi štirbarvnimi slikami, ki jih je po izvirniku slike posnel litografski zavod založnika tako umetniško dovršeno, da so nekatere slike celo lepše izdelane kot one v originalni izdaji. Vdovičeva slovensčina je izredno lepa in blagoljubna tako, da je ta izdaja Robinsona izreden knjižni dogodek za naš narod, kajti lahko se reče, da takšno knjigo nima vsak narod. Knjiga je namenjena zlasti mladini, pa tudi odrasli jo bodo brali z užitkom. Tu di je zelo primerno darilo za Miklavža ali Božič. Cena broširani knjigi je Din 15, trdo vezani pa Din 20, po pošti 1 Din več. Dobi se pri nas v vseh knjigarnah in naravnost pri založniški tržnici, ki je pri I. Blasnika nasled. d. d. tiskarski in litografski zavod v Ljubljani, Breg št. 12. Knjigo toplo priporočamo.

— Niko Zupančič, Prvobitni Hrvat. (Posebni odtisk iz »Zbornika kralja Tomislava« Jugoslovenske Akademije.) Zagreb, 1925. Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti je izdala v proslavo 100letnice hrvatskega kraljevstva poseben zbornik zgodovinskih razprav in študij iz peresa naših učenjakov. Gornja študija obravnava vprašanje, kedaj se pojavlja ime Hrvat prvič v

zgodovini in kje so Hrvati bivali v najstarejši dobi. Na to odgovarja N. Zupančič, da se javlja hrvatsko ime prvič v II. stoletju po Kristusu in to vklesano v kamen v starem mestu Tanaisu na izlivu Dona v Azovsko morje, to je v tedanji azijski Sarmaciji. Ker pa so takrat Slovani segali proti vzhodu komaj do srednjega Dnepra, dotični Hrvati niso govorili slovanski, marveč tuji, kavkaško - alaridski idiom. V oglu mod vzhodno obrežno linijo Azovskega morja in grebenom Kavkaza predpostavljajo pisatelji prvotno domovino Srbov, Hrvatov in Čehov, ki so se pod pritiskom prvega hunskega navala že zgodaj umaknili najprej v ozemlje med Dnieprom in Karpati, pozneje pa se naselili med Gornjo Vislo, Labo in Salo. Prišedši med Slovane, so Hrvati in Srbi izvedli prvo socialno državno organizacijo, ali so pri tem izgubili svojo prvobitno etnično osvobodnost po sprejemu jezika obviadane mase.

Neprekosljivi

v ceni, kvaliteti in izdelavi so naši letošnji izdelki najnovejše konfekcije

Jos. Rojina, Ljubljana

Sodišče

— Nepošten trgovski potnik. Komaj 22letni Josip Pavšič je bil od januarja do avgusta t. l. deloma upravičen, deloma pa samovoljen potnik pri raznih tveganjih za obtele in čevlje. Kot tak je izvalil mnogo govorilnih strankam po Sloveniji, Hrvatstvu in Bosni prednjeme od 50 do 300 Din v skupni vsoti 8070 Din. Pri tem je obetal strankam čevlje za 25 Din ceneje kot so bile dobljene. Obsojen je bil na 3 mesece ječe, ki pa jih je že prestal s preiskovalnim zaporom.

— Dve žepni tatlici. 24letna Katica Breber in 23letna Ivka Lorraković iz okolice Karlovice sta dokaj elegantni osebi. Obe pravita, da ste omoženi. Skupno sta obiskovali seje po Sloveniji ter prav spretno izvrševali žepne tatvine, dokler ju niso dne 9. junija t. l. v Kamniku zalotili in zaprli. Prva je nosila na golem telesu med nogami poseben žep, pravi, da za to letne predmete. Pri drugi so dobili več tujih denaric. Sodišču se je prijavilo okrog 10 okradenih kmetov. Katica vse odločno taji ter pripoveduje bajko, da je prišla v Ljubljano sondirati teren, ako bi bilo ugodno za prodajo paprike. Obenem je imela s seboj več možkih in ženskih oblek, da jih proda na sejnih. Prijateljico Ivko je vzela s seboj, da ji je nosila obleko. Iz prodaje obleke da izvira denar, ki se ji je dobil pri njima. Ivka par tatvin priznava. Obsojena je bila Katica na 6 mesecev, a se ji preiskovalni zapor vsteje, da je bila takoj izpuščena. Ivka pa je dobila 10 mesecev poostrene ječe.

— Obsodbe po § 104. 50letni posestnik v Velesovem Janez Pelko je zelo hud mož. Obsojen je bil že 20krat. Dne 21. avgusta je službojočega cestarja Janeza Trilarja naharil z besedami: »Svinja, pijanec!« Nazadnje ga je še osuval. Kazen: 3 dni zapore in taksa 50 Din. — 29letni hlapec Janec Ambroz je v Gorjah župana Zajca zate, ker mu je dal slabo spravevalo o vede, nju, v pasarni naharil: »Ti boš pa še do bil dolg nos, Hudič, si mi napravil spravevalo, da sem vsak dan s konjem vrod piljan, zato sem dobil toliko aresta. Le poča, kaj, hudič, ti bom že pomagala.« Obtoženo se izgovarja na popolno pijanost. Kazen: 5 dni zapore in taksa. — Mladolena zapeljaj k tatvini. 28letni tovarniški delavec Generos Zamljen iz Mekinj pri Kamniku je napeljavaj komaj 14letnega ključavničarskega vajenca Ant. Rozmana, da je v tovarni »Titana« kradel razne predmete ter jih nosil njemu za nezastopno odkodnino. — Zamljen je dobil 1 mesec ječe, Rozman pa 1 teden zapore.

Zrebanje sokolske loterije za Tabor-15. decembra t.l.

Arkadij Averčenko:

Ni bil zgovoren

V vili mojih znancev je bilo tisti večer toliko gostov, da mnogih niti po imenu nisem poznal. Skoraj do dveh ponoči se je vesela družba zabavala in šele potem smo se spomnili, da bi kazalo nehati in iti spat. Osem oseb je hotelo prenočiti kar v vili, kjer so bile na razpolago štiri sobe.

»Z vami bo torej delil prenočišče Maksim Semenič,« je dejala gospodinja in mi predstavila skromnega, majhnega gospoda.

Kaje bi bil seveda delil prenočišče s seboj, pa me je pri pogledu na majhnega neznanca tolažila misel, da je še najbolje izbrati izmed mnogih nadlog najmanjšo.

»Zelo me veseli...«

»Torej nimate pomislekov proti meni?« je vprašal Maksim Semenič boječe.

»Toda prosim vas... Zakaj neki?«

»Hm, povedati vam moram... Ni sem namreč najidealnejši sestanovalec...«

»Kako to?«

»Hm, vidite, stvar je v tem... sem namreč je prileten in že po naravi nič kaj posebno zgovoren. Vi pa ste še mladenič, ki morebiti rad malo pokramlja, predno zaspi.«

»Nasprotno. Zelo rad molčim. Nikar ne mislite, da imate opraviti s klepetuljo.«

»No, če je tako, si je oddahnil Ma-

kim Semenič, »potem pa spadava hvalabogu skupaj. Hehehe...«

Ko sva prišla v sobo in se začela slačiti, je dejal:

»Res so na svetu ljudje, ki nikakor ne morejo trpeti molka. Zato sem vas vnaprej vprašal. Mnogi me zato ne marajo. Kaj se to pravi, si mislijo, mož molči kakor grob.«

»Napram meni se pa ni treba siliti,« sem dejal.

»No, hvalabogu! Vsaj enkrat vidim razveseljevo izjemlo!«

Sezul je škorenj in ga vtaknil pod pazduho, nato se je zamislil in spreporil smeje:

»Ta hip sem se spomnil n. pr. slučaj iz svoje mladosti... Nastanil sem se bil s studentom Silantijem v eni sobi... Torej — jaz molčim... Mine dan, mine drugi — jaz molčim... Najprej me je zbadal ter se mi rogal, polagoma je pa postal nervozen in naposled me je začel strahovito zmerjati... Kaj si dal zaobljubo večne molčenoosti?« me je vprašal. Drugače ne morem razumeti, zakaj molčiš kakor grob. —

»Kar tako... sem odgovoril...« »Ne,« je dejal Silantij, lepo te prosim: sprepori govori kaj. Kaj naj pa govorim? —

Molčim. Prvi dan, drugi dan. Končno je pograbil steklenico in mi zagrozil: »Saperlot!« — pravi, s kakšnim navdušenjem bi te kresnil s to steklenico, da spravim iz tebe vsaj en človeški zvok! —

P-eteptanje je prepovedano! sem mu odgovoril. Tako sva zopet molčala tri dni. In nekega večera, baš ko sva se slačila, se je naenkrat pripognil, pogra-

bil čevljin in ga treščil vame... bac!... »Proklet bodi!« je zakričal. Trikrat proklet na vse večne čase! Saj bi niti konj ne mogel živeti s teboj. Kje pa sem prav za prav — v grobu ali pa v jeti? Jutri na vse zgodaj se izselim. In kaj menite?«

Sosed se je smehjal sam pri sebi.

»Res je pobegnil.«

»No, mož ni imel vseh koleščkov v glavi,« sem zamrmral in zlezal v posteljo.

»Kaj pravite? V tem slučaju bi bilo vse človeštvo prismuknjeno. Mar je zdravo, sveže dekle dvajsetih let prismuknjeno? Imel sem nekoč tako nevesto. Spočetka je neprestano ponavljala: »Tako mi ugaja,« pravi, da ste resni n skromni, ne pa klepetulja! Potem pa — kadarkoli sem prišel, me je takoj vprašala: »Zakaj pa vedno molčiš?« Hm, o čem pa naj govorim? »Kako?« pravi užaljeno... Kaj mi res nimate ničesar povedati? No, pripoveduj te recimo o tem, kar ste danes ves dan počeli. Bil sem v službi, potem sem kosil in zdaj sem prišel k vam. —

»Ne, pravi ona, veste kaj, kar tesno mi je v vaši družbi. Vedno molčite...«

»Sem pač tako ustvarjen,« pravim, »morete že potpeti z menoj.« Da, če bi bilo to tako enostavno!... Nekega dne jo zopet primaham — pa vam sedi pri nji nek novopecen zastavnik. Sedi in klepeta kakor ragla... Videl sem to in-ono, pravi, bil sem tu in tam, in ali zahajate radi v gledališče? Ali rada plešete? In kaj naj bi pomenilo to, da ste mi dala danes rumeno rožo? Ali

ima to čisto poseben pomen, ali pa morda sploh nobenega? Torej, pravim vam, da je bilo naravnost neverjetno, koliko besed je imel ta cigan v zalogi. Ona pa sedi in posluša; in vidim, kako jo nekaj nepremagljivo vleče k njej... Eh, pa naj bo... sedim in molčim. Zastavnik me pogleda izpod čela enkrat, pogleda me drugič in čez nekaj časa se mi začne smejati v obraz... Tedaj sem šel svojo pot. In kaj mislite? — čez dva dni pridem zopet k nji, pa me sprejme zopet isti zastavnik. »Kaj ste pa izgubili tu?« me vpraša. »Kako — izgubil? K Marji Petrovni sem prišel. Marš, kar poberi se! mi pravi ta novopecenec. In nikar mi ne pokaži več nosa v to stanovanje, sicer ti prisolim par zausnič. Hotel sem mu nekaj odgovoriti, hotel sem tega tepca pošteno ozmerjati, pa sem zaslísal, kako se moja nevesta za vrati smeje... Smeje se torej in pravi: »Nič več vas ne potrebujem,« pravi. »Res da molčite, toda naposled molči tudi moja omara in oni le stol takisto. V tem slučaju imam pa že rajši omaro za ženina, če je že čisto vse eno...« Taka trapa! Ni mi torej kazalo drugega, nego da odidem.«

»Da,« sem dejal in se boril s spancem, »to je res bedasta storija. Lahko torej!«

»Lahko noč! V devetindvetdesetih od sto slučajev je možki vsaj logičen. Žeska pa...! Pred leti sem imel ljubavno razmerje z neko omoženo žensko... Zakaj je izbrala baš mene?« Da, človek bi počil od smeha. »Zato,« je dejala, ker molčim kakor grob in torej

nihče ne bo izvedel za najino razmerje. Tri dni je zdržala. Potem je pa začela prositi vse svetnike: »Vsemogočni stvarniki!« pravi. »Ne tega pa že ne. Dajte mi pijanca, tepca, bahača ali klepetuljo, samo te hodeče grobnice nikar. Mnoge sem že poljubljala in božala, toda mrtveca — nee, kaj takšnega pa še ni sem doživela! Pojdi svojo pot, pravi, kar poberi se in da se mi nikoli več ne prikažeš — do sodnega dne mi ne smeš pred očmi! In kaj menite? Naposled je sama pobegnila in povedala možu vso storijo, in nastal je pravcati škandal.«

»Hm... da...« sem vzdihnil in s težavo odprl trepalnice. »Zdaj pa zaspi!« Ali veste, da je že pol starih? —

»Ni mogoče! Da, potem takem je pa že čas...«

Počasi je sezul drugi škorenj, rekoč:

»Nekoč je pobesnel celo neki tujec. Bilo je v vlakcu... Sediva lepo v svojem kupeju, in jaz se seveda prav nič ne zmenim za sosedo in molčim...«

Zatisnil sem oči in začel smrčati, da bi se slednjim odkril bedastega klepetanja.

»Najprej me vpraša: »Ali se peljete daleč?« Da! Kako mislite to — da?«

»Hrrr... hrrrrr!«

»Hm! Moč menda že spi, kaj? Zaradi Da, da, srečna mladost! Student, s katerim sem takrat stanoval, je bil do pičice enak vam. Vleže se, obrne se na drugo stran in že vam smrči... In sredi noči se naenkrat prebudi in začne govoriti sam s seboj. No da, saj ni ču-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1925.

Blazen birokratizem.

Neko podjetje gradi cesto v št. Ilju v Slovenskih goricah. To gradbo vodi, to se pač razume, inženjer, ki je seveda po svojih poslih prisiljen, da čisto potuje med št. Iljem in Mariborom, odnosno Ljubljano. In temu inženjerju se je nedavno tega prigodilo na potu v št. Ilj tole: Ko je v Mariboru vstopil v vlak, ki vozi v Avstrijo, je prišel k njemu finančni organ, ki ga je vljudo vprašal, koliko denarja ima pri sebi. Povedal mu je, da ima sabo nekaj tisoč dinarjev, obenem pa tudi pripomnil, da ima pač lahko pri sebi poljubno svoto denarja, ker itak izstopi v št. Ilju, torej na našem ozemlju. Uradni organ ga je nato poučil, da temu ni tako in da mora imeti, ako hoče v št. Ilju izstopiti, v potnem listu od pristojne banke potrjeno denarno svoto, ki jo ima sabo. Može se je seveda ravnal po tem navodilu in si preskrbel dotično potrdilo. Z drugim vlakom se je nato zopet napotil v št. Ilj, krepko prepričan, da ne bo nobene zapreke več, da bi ne smel izstopiti na tej obmejni naši postaji. Toda delal je račun brez krmarija! Vstopil v vlak je kmalu srečal finančnega organa, ki ga je kakor prvi vprašal, koliko denarja ima sabo. Povedal mu je svoto, in mu obenem pokazal potni list, kjer je bila pravilno potrjena dotična svota. Stvar je bila v redu. Ko pa je omenil, da izstopi v št. Ilju, je uradni organ zmalj z glavo in izjavil, da mu tega ne more dovoliti, marveč da se mora peljati, ker ima potni list, preko meje v Špilje, od tam pa se lahko potem svobodno vrne v št. Ilj. Potniku seveda ni preostajalo drugega, ako je končno hotel priti v št. Ilj, kakor da se ukloni temu nad vse pametnemu ukrepu. Peljal se je torej preko meje v avstrijsko Špilje in je od tam z obratnim vlakom brez vseh nadaljnjih ovir in zaprek srečno prispel v št. Ilj.

Tako se je zgodilo v letu Gospodovem 1925, v 7. letu osvobodjenja in ujedinenja! Ako ni to naravnost blazen birokratizem, potem ne vemo, kaj bi naj s tem imenom krstili. Pomislite: V nas št. Ilj, ki se nahaja vendar na našem ozemlju, ne moremo po železnici z običajnimi vlaki priti drugače, kakor s potnim listom preko Špilje na avstrijski teritoriji, dasi se nahaja št. Ilj na progi pred Špiljem! Ali ni ta ukrep, ako res obstaja, izšel naravnost iz bolnih možganov? Ker torej ne moremo verjeti, da bi takšna naredba, ki bi odredila, da se more iz Ljubljane, oziroma Maribora priti v št. Ilj samo preko avstrijskega teritorija, v istini obstajala, opozarjamo na ta neverjetni dogodek poklicano oblast v nadi, da napravi takoj konec temu — povdarjamo — blaznemu birokratizmu!

— Osebnosti v pošti. Premeščeni so: iz Mengša k pošti Ljubljana I. Ludvik Florenini, iz Maribora v Dravograd Marija Globočnik, od Zg. Sv. Kungote v Maribor Duška Škerlj, iz Ljubljane na Vrh Stefanija Zuljan, iz št. Vida nad Ljubljano v Škofjo Loko Franciska Kastele, iz Mežice v Celje Marija Rabič, iz Celja v Hoče Ana Kurent; upokojena je poštna uradnica v Sevnici Angela Toraš.

— Iz sodne službe. Imenovani so avskultanti Franjo Gorečan, Bogomir Kobal, dr. Lovro Lipič in dr. Andrej Dolinar za sodnike v 7. skupini I. kategorije v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani z istočasnim imenovanjem za sodnike podnele.

— Imenovanja političnih uradnikov. V notranjem ministrstvu je podpisan ukaz, s

katerim se pomaknejo v višjo plačilno skupino vladna svetnika pri velikega župana v Ljubljani dr. Rudolf Andrejka in Anton Mencinger, srečni poglavar v Crnomlju Matej Kaki, srečni poglavar v Kranju Josip Znidaršič ter policijski nadsvetnik dr. Josip Mlekuš v Ljubljani. Z istim ukazom so imenovani za vladne svetnike srečni poglavar v Laškem Ludvik Pinkava ter srečni poglavar dr. Fr. Ogrin v Kamniku. Za policijskega nadsvetnika je imenovan Alojzij Gerzinič v Ljubljani.

— Zahteve Sušaka. Savez trgovcev na Sušaku je predložil finančnemu ministru dr. Stojadinoviču spomenico, v kateri zahteva, da se Sušak proglasi za svobodno carinsko cono. Sušaki savez trgovcev povdarja, da se je po zaključitvi dogovorov z Italijo in vsled likvidacije reškega vprašanja pokazala jasna tendenca Italije, kako na račun naših pristanšč in pomagati reškega pristanšču in mestu. Da se onemogoči nazadovanje naših luk, in specialno Sušaka kot mesta, ki so ga nove pogodbe največ škodovala, zahteva vsled tega savez najzadnjeje moralno i državno pomoč od strani jugoslovenske vlade, kar je mogoče doseči le s proglasenjem Sušaka za svobodno carinsko cono. Finančni minister je odredil, da se spomenica temeljito prešudira.

— Odlikovanja. Predsednik upravnega odbora državnih monopolov g. Ignat Bajloni in upravnik D. Todorčič sta bila odlikovana z redom rumunske kronske druge vrste.

— Promet z Madžarsko. Otvorjena je nova zveza z Madžarsko za osebni promet na progi Velika Kikinja in Segedin. Carinjenje, policijski pregled in drugo se bo od strani Madžarske vršilo v Szigru, od naše strani pa v Arandjelovcu.

— Nove poštno torbe. Da onemogoči tatvine državnega denarja pri poštnem prenosu, je ministrstvo pošte sklenilo, da uvede patente ameriške torbe, ki onemogočajo tatvine.

— Veletrgovina s tobakom. V upravi Državnih monopolov se je večerj vabila licitacija zakupne pravice veletrgovine s tobakom za leto 1926 in 1927.

— Naša pošta. Iz trgovskih krogov nam pišejo: Da bi se odpravila ljubljanska poštna direkcia, ne verjamemo. Za to bi se vsekakor še dalo doseči, da se popravilo napisi nad vhodnimi vrati glavne pošte. Pred sedmimi leti so se odstranili neniški napisi, ostali so slovenski, ki so bili na drugem mestu in majhni. Nekaj črk bo kmalu odpadlo. Čudno, da gledamo to nesmetritnost že sedem let. Zakaj pa železnica vse druge postopa? Tako, po prevaru je napravila velike različne napise na vseh postajah, kar so še avstrijski listi enkrat po hvalno omenili. Tudi vsi drugi namreč so pri železnici, četudi preprosti, a vendar lični. Ne tako naša pošta! Zunanost je največkrat zelo zanemarljiva, a tudi v vestibulu bi bilo lahko drugače. Napravite enako, mermne, lične napise! Kredit za to bo nemara na razpolago, saj smo nedavno tega čitali, da je ministrstvo dovolilo potreben kredit za popravilo poštnega poslopa v Ljubljani.

— Zakon o ribarstvu. Ministrstvo poljedelstva je imenovalo posebno komisijo z nalogom, da izdela zakonski načrt o ribarstvu.

— Hrastnik. Ne pozabite, da uprizori v nedeljo 15. novembra t. l. popoldne ob 4. dramatični odsek vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani in Narodnem domu v Hrastniku veseloigro »Tit Groma«. Po igri prosta zabava s plesom in bogatim sporedom ter licitacijo živega prešiča. Obleti dobilec je namnjen božičnici revnim članom in članicam. Pridite vsi brez razlike, da pomagate ubogim vojnim žrtvam, ki po nedolžnem trpe in prosijo pomoči. Prosimo obilne udeležbe! Odbor. 1930-n

nič? »Na, kar tako — nič! To se pravi, dovolite vendar... kako se pa drznete! —

»Zdaj pa že spim!« sem zakričal ogorčeno. »Lahko noč! Lahko noč! Lahko noč!!!«

Odvozil si je kravato. »Lahko noč. Kako se pa drznete, pravi, odgovoriti mi na ta način? Saj to vendar ni vljudo!« Kako pa naj odgovorim, če res ni prav nič novega? Kjer ni, še cesar pravico zgubi. Mar naj še na dolgo in široko razlagam? »Ne, pravi, toda vse ima svoje meje! Človek je lahko molčeč, toda...«

Neopaženo in tiho sem se pogreznil v mehko, prijetno globino in spane me je objel kakor težak, neprodiren plašč...

...Solčni žarek se je prikradel skozi moje zatisnjene trepalnice; odprl sem oči. Slišal sem zamolklo govorjenje. Obrnil sem se na drugo stran in zagledal pod oedejo v klopišč zvitga Maksima Semenčiča, ki je gledal nepremično v stroj in govoril počasi:

»In jaz, kriči, »bom kar predlagala ločitev, zakaj poročila sem se s pametnim človekom, ne pa s takim mrtvim štorom! No, zakaj pa še vedno molčite?«

»Da, toda, Lipočka, kaj pa naj še porečem na to?«

Avstrijski državni praznik. Ob priliki večerašnjega avstrijskega državnega praznika se je udeležil svetosti v avstrijskem poslanstvu v Beogradu ves diplomatski zbor. V imenu naše vlade je čestital avstrijskemu poslaniku zunanji minister dr. Nimčić.

— Smrtna kosa. Po doljšem bolehanju je včeraj umrl g. Josip Dacar, posestnik in poslovodja trvdke I. C. Mayer. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znana in priljubljena oseba. Bil je poštenjak starega kova, jeklen značaj in prijeten družabnik, zato je imel širok krog znancev in prijateljev. Kot nuchaljav narodnjak in značajan naprednjak je bil vsikdar na mestu, kadar ga je klicala strankarska dolžnost. Bil je vnet podpornik vseh narodnih društev in navdušen prijatelj Sokola, katerega član je bil dclga desetletja. Kot napredno misleč mož je bil zvest naročnik raznih naprednih listov. Posebno je imel v čiljih »Slovenski Narod«, katerega veren naročnik je bil naj 35 let. Kakor je bil vzoren in izpolnjevanju svojih strankarskih dolžnosti, tako vzgledno je izpolnjeval tudi svoje poklicne dolžnosti, zato je tudi užival pri svojem gospodarstvu največje zaupanje. Pogreb bo jutri v soboto 14. t. m. ob 15. iz Leonišča na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Krizu. Vrlenu možu bodi ohranjen blag in trajen spomin, njegovi cenjeni rodbini naše iskrene sožalje! — Včeraj popoldne je umrl v Stražišču pri Kranju g. Emanuel Kovačič, daleč naokoli znan lovec. Pokojnik je bil prava gorenska korenina. Pogreb bo jutri ob 14.16. na pokopališču v Stražišču. Blag mu spomin!

— Zmerno uživanje čaja učinkuje na naše živčevje pomirjevalno. Vsi, ki bolestate na živčevje, pijte vsled tega mesto kave samo čaj. Priporočamo čajne mešanice znamke »Buddha!« Dobe se povsod!

Iz Ljubljane

— AKADEMIKI! Da dostojno končamo solidarnostno in protestno stavko, sklicuje Akcijski odbor skupščino v univerzitetno avlo v soboto eno uro pred koncem stavke, t. l. ob 10. uri. Ob 11. uri se začne redna predavanja. Opozarjamo, da bo vstop v avlo dovoljen edino akademicim proti legitimaciji. — Akcijski odbor.

— Blato na ljubljanskih kolodvorih. Na ljubljanskih kolodvorih, kjer se natovariva al iztovariva tovarno blago, stoji cele mikuzbe blata; posebno na glavnem kolodvoru je pravcaro jezero. Vsled tega trpe ljudje in sicer železniški uslužbenci, kakor tudi vsi oni, ki imajo tamkaj opravila. Posebno pa trpe konji, ki privražajo ali pa odvažajo težko naložene vozove. Nezasišeno je trpljenje živali in preklinjanje voznikov, ki neusmiljeno tolčejo po konjih. Kako upliva to na mladino, ki to vidi in kaj si mislijo tuji, ki imajo večkrat opravila na omenjenem mestu! In vse to radi zanemarjanja železniških prostorov.

— Češkoslov. Obec v Ljubljani ima jutri v soboto 14. t. m. ob 20. članski sestanek v restavraciji »Zvezda«. Drugo soboto, 21., pa je istotam skupni prijateljski sestanek Jugoslov. Obce.

— Pouk češkega jezika. Jugoslovensko-češkoslovaška Liga v Ljubljani je, kakor smo že zabeležili, sklenila organizirati celo vrsto kurzov za pouk češkega jezika. Z organizacijo teh kurzov je poverila posebno komisijo, ki je snoči imela v Akademskem kolegiju svojo sejo, katere so se udeležili tudi zastopniki akademske mladine. Sklenilo se je, da se priredi poseben učni kurz za akademike. Vršil se bo vsako sredo zvečer od pol 20. do pol 21. v Akademskem kolegiju, kjer je radevoljno dalo ravnateljstvo na razpolago dvorano. Pucčeval bo češčino po najmodernejši in najuspešnejši metodi g. prof. dr. Burian. Enaki kurzi se osnujejo tudi za srednješolce in za učiteljskince. Te bo poučeval g. učitelj Votava. Kdaj se ta kurz prične, o tem se je treba še dogovoriti, poskrbeti pa je treba še tudi primeren lokal. V načrtu je tudi še tretji kurz, ki bo pristopen najširšim slojem in ki bo zlasti potreben z ozirom na vselovan. sokolski zlet v Pragi.

— Tovariši Jadranali! Danes, v petek, 13. t. m. se vrši v dvorani naprednega dijaškega doma članski sestanek ob 20. zvečer. Gg. generalni konzul CSR dr. Benčič in predsednik jugoslovensko-češkoslovaške lige dr. Triller bosta razvijala program kulturnega zblizanja med obema narodoma. — Ker je želja omenjenih gospodov, da se pri tegne k temu delu čim več akademske mladine, vas pozivamo, da se sestanka polnoštevilno udeležite. — Plesna vaja se iz tega vzroka prične šele ob 1/2 21. — Odbor J. N. A. D. Jadran.

— Sokol I. (gospodarski odsek) vljudo vabi svoje člane, članice in prijatelje Sokola, da se udeležijo družabnega sestanka, ki se vrši v soboto 14. t. m. ob 8. uri zvečer na Taboru. Najprvo predavanje, nato prosta zabava s plesom. 1939/n

— Društvo za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma na Vtču priredi v nedeljo 15. novembra ob 8. zvečer v Sokolskem domu na Vtču Martinov večer s najzabavnejšim programom. Vstopnina samo 5 Din. — 1923-n

— Oficijski dom priredi na dan 14. t. m. ob 8.30 uri zvečer družabni večer s plesom v prostorih Oficijskega doma, na koga se vabi vse rezervne oficirje, člane Oficijskega doma s poročilcama. Obleka promenadna. Upravni odbor. 1935-n

— Martinov večer priredi Or-JU-NA št. Jakob v Krakovo - Trnovo pri Kavčiču na Prulah v soboto dne 14. t. m. ob 20. uri. Orjunaši in nam naklonjeno občinstvo vljudo vabljeno. Za jedi, dobro piločo in zabavo preskrbljeno. Vstopnina 2 Din. — Svira lastni orkester. — Odbor. 1936-n

— Mestna zastavljajnica ima tomesčno dražbo februarja 1926 zastavljenih predmetov 19. novembra t. l. ob 3. popoldne. — 1937-n

Vlomi in tatvine v Škofji Loki

Temne in deževne jesenske noči so posebno dobrodošle tatovom in tako je porabla družba svedrovcov posebno temno noč od torka na sredo, za svojo tatinsko sročo, ki je bila uzmovičem precej naklonjena. Vlomili so kar na petih krajih in povsod s posebno tehniko, ki kaže, da so profesionalisti v tej stroki in da imajo najbrže med seboj poklicne tatove in dobre ključavničarje. Vlomili so povsod brez nasilja, brez poškodbe vrat in nit na ključavnicah ni sledu o kakki sili. Najbrže so povsod vlomili s ponarečnim ključem. Odprali so ključavnice, v katerih so tičali na nasprotni strani ključ. Pri hišem posestniku in mesarju Matevžu Haflnerju so vlomili v mizarjo in odnesli le par kovačev. Manipulirali so tako previdno, da jih pomočniki, ki imajo poleg mesnice spalnico, niso slišali. Nadalje so poskusili svojo sročo v mestni elektrarni, kjer jim sreča itak ni bila posebno naklonjena. Ker ni bilo denarja, so odnesli nekaj zavojev žarnic. Veliko močno blagajno so pustili pri miru; najbrže so se čutili preslabe in je bilo pre malo časa, da bi jo razbili. Na isti način kakor »Elektrarnos«, s ključem, so odprli tudi trgovino vulgo »Ferberja«, kjer so odnesli v gotovini 5000 Din. Najboljši plen pa so napravili pri trgovcu Rafalu Thalerju, kjer so s ključem odprli mala stranska vrata, ki vodijo iz stranske ulice v trgovino. Preiskali so vse predale in odprli pisalno mizo, kjer so našli 40 srebr. avstr. kron, 6 starih goldmarjev, 6 petkronskih tolarjev, en cekin za 10 avstr. kron in 40 nem. mark. V stranskem predalu je bilo skritih 5000 Din, pripravljenih za odposiljanje na pošto; tudi te so našli uzmovičem. Poleg denarja v gotovini so odnesli 3 kose dubla in nekaj manjših kosov različne manufakturne robe. V blagajno tudi tukaj niso vlomili, pač pa so odnesli na blagajni stoječo steklenico likerja. V prodajalni so pustili sekira. Najbrže so začutili gosp. Thalerja mlajšega, ki je okrog ene po polnoči prišel domov, ki pa ni nič sumljivega opazil, in so jo zato odkurili. Celokupna škoda pri trgovcu Thalerju znaša okrog 15.000 Din. Obiskali pa so tudi gosp. Komana, ki jih je zasačil, toda prekasno, Krog 1/1. po polnoči je gospa Komanova zasilila neko čudno šuštenje. Poklicala je svojega soproga in mu rekla, naj pogleda v klet, kamor najbrže teče voda. G. Komana je hitel v klet, a že na stopnicah je začul, da so v spodnjih hišnih prostorih nepovabljeni gostje. Hitel je nazaj po pištolo, a ko se je vrnil, so svedrovci pobegnili. Zanjemu je iztrgal zimsko suknjo, radi katere je bilo drugi dan v Škofji Loki precej smeja.

Na vse zgodaj se je ta nenavaden dogodek raznesel po Škofji Loki in prihajali so razni radovedneži. Nekdo izmed njih je tudi, da je prejšnji dan videl tujeja moškega v usodepolni suknji, ki se je razgovarjal z neko domaćinko. Vse je upalo, da bodo tatovi kmalu izsledeni; poslali so po dotičnico, ki je potrdila, da je govorila z nekim starejšim tujim gospodom, ki jo je vprašal, če ve za koga, ki bi prodal tovskega psa, a da se ne more spomniti točno, kako je bil oblečen. V tem pa je prišel na lice mesta tudi načelnik »Elektrarne« dr. Krenner in spoznal v tatovom odvzeti suknji svojo. »Elektrarni« ukradeni suknjo. In tako se je ta dokaz izjalovil. Pač pa so našli sledove, ki so jih spretni uzmoviči zapustili in upati je, da pridejo kmalu pravici v roke.

Iz Celja

— Za organizacijo! Krajevna organizacija SDS v Celju razposilja svojemu članstvu poziv za redni mesečni prispevek. Pozivu je priložena polnočnica, ki jo naj tpolni vsak organiziran član v oni višini, ki odgovarja njegovim razmeram. Kdor se strankinega organizacijskega in političnega dela manj udeležuje, je dolžan prispevati več. Na podlagi vplačanih mesečnih prispevkov se bo sestavil seznam članstva v Celju, ki je voljno vsak mesec prispevati primeren zmocek za strankino organizacijsko delo.

— I. mladinsko muzikalno predavanje, ki ga priredi šola Glasbene Matice v Celju, se bo vršilo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 11. uri popoldne v Kapucinski cerkvi. Tema: »Orglje«. Predava g. A. Mihelič. — Vstopnina 3 Din.

— Tedenski izkaz mestne klavnice. V tednu od 2. do 8. novembra se je zaklalo: 15 volov, 9 krav, 3 telce, 25 telet in 20 svinj. — Uvozilo se je: 718 kg govedine, 982 kg telečine in 1102 kg svinjine.

— Materialni podre vojne bolnice ob Ljubljani čestl še vedno leži na svojem mestu. Skrajni čas bi že bil, da bi se to odpeljalo kam drugam. Ko so dotično poslopje podrti, je bil načrt, da napravijo na mestu tega poslopa lep prvič in mogoče ligražo za otroke. Nameraval se je tam tudi urediti tržni prostor. Drugi so sopes mi.

slili, da bo tam pravoslavna cerkev. Iz vsega pa se do zdaj ni nič. Nekaj teh razvalin so odpeljali, drugo pa je ostalo na mestu in raste čez trava in pozabljenje, vse pa pridno straži vojaška straža.

— Noč z bliskom in gromom smo imeli od srede na četrtek, vmes pa je bilo kakor iz škafa. Pač nemavavno vreme za pozni jesenski čas.

— Statistika umrlih. Tekom meseca oktobra je v Celju umrlo 18 oseb, od teh 2 v mestu in 16 v javni bolnici.

Iz Maribora

— Kvartet Zika je pripravljen prirediti še en koncert, če se prijavijo dovolj obiskovalcev. Prijave sprejema gledališka blagajna do 14. novembra. Koncert bi se vršil okoli 25. novembra.

— Dva požara. V torek zjutraj okoli pol 2. ure je izbruhnil požar pri posestniku Antonu Loschnigu v Pobrežju. Ogenj se je naglo širil in je bilo gašenje zelo otežkočeno. Gasilci so jedva in z nenavadnim junaštvom rešili krole in živino iz grota z hleva. Rešili so tudi več svinj, več pa jih je postalo žrtev plamena. Ogrožena so bila tudi sosedna poslopja. Zdrženim gasilcem iz Maribora, Studencev, Pobrežja itd. se je posrečilo ogenj kmalu omejiti. — Istočasno je izbruhnil požar v Trubarjevi ulici, kjer se je vnel pod v kuhinji ravnateljice Piroc. Ogenj je bil kmalu pogasjen.

Julijska krajina

— V Kobaridu čutijo vedno bolj udarec, ki jim je bil zadan s udeležitvijo tamkajšnje okrajne sodnije. Ako se je zgodilo kjer krivica, je to gotovo v kobaridskem slučaju. Iz krajev, ki so izgubili sodnije, so bile podane na pravosodno ministrstvo prošnje za vzpostavitev sodnij, ali »činaki komisariji v Kobaridu se bržčas za tako važno zadevo niso brigali, ker jim je povsod pred očmi le strahovanje domačega prebivalstva. Pravosodni minister je nedavno obljubil, da preuredi sodna okrožja in tako bi bilo priškrbovati, da pride tudi Kobarid do sodnije, ako bo podana pravosodna prošnja. Kaj stori sedanjí občinski komisar? — V Bovecu posluje sodnja samo takrat, kadar pride iz Tolmina tamkajšnji sodnik. Kobariški in bovski okraj imata valed oteženjenih sodnij grozno škodo in velike izgube.

— V orožniško službo vabijo italijanski orožniki slovenske tante po Bašid dolini, kakor menda tudi še po drugih krajih. Stavijo jim razne ponudbe in obljube. Ujajo dobro življenje. Slovenske tundeje potrebujejo svoj moški naraščaj doma! — Prav pa bi bilo, da bi med Sloveni službovali orožniki poznali jezik in razmere ljudstva, ker bi tako brez dvoma odpadlo mnogo nesporazumljenja in škian.

— Postojna je posetilo v 10 mesecih letošnjega leta 120.000 tujci. Pravijo, da se pričakuje za prihodnje leto v Postojno 200.000 obiskovalcev. Vrši se za poset postojnske jame obširna propaganda po Evropi in Ameriki. — Čujemo, da je te dni borovalo v Postojni italijansko filodramatično društvo in iskreno sediati v Postojni italijansko gledališče, ob državi mejl.

Šah

Šahovski turnir v Moskvi.

Včeraj smo poročali, da se je v po nedelje prišel šahovski turnir v Moskvi, katerega so se udeležili vsi svetovni mojstri. Prva partija je bila med starima rivaloma Capablanca in dr. Laskerjem. Ostala je po 2 urah remis. Partija, damski gambit, je bila dvajseta, katero sta dosedaj odigrala medsebojno oba mojstra. Od teh jih je bilo 14 neodločenih, v petih je zmagal Capablanca in v eni sami dr. Lasker. Ostali rezultati prvega dne so bili: Marshall je zmagal proti Verlinskemu, Bogoljubov je porazil Dunajčana Grünfelda, Rubinstein, ki je prišel s takozvano Reti otvoritvijo, je porazil Zuboreva, Romanovski je zmagal nad Gotthilfom, Yates nad Šamlschem; remis pa so ostale partije Kotlirski — Reti, Tartakover — Jlnzenski, Loewenfish — Bogastišuk, srtija Spielman — Rabinovič pa je bila prekinjena.

Kaj je Newyork?

»Hamburger Fremdenblatt« piše: Newyork ima 5.600.000 prebivalcev, od teh je dva milijona rojenih v inozemstvu. V Newyorku je več Italijanov kakor v Rimu, več Ircev kakor v Dublinu, več Nemcev kakor v Branmu in v Newyorku živi desetina vseh Židov na svetu. Mesto ima več telefonov kakor London, Pariz, Berlin, Petrograd in Rim skupaj. Mesto ima pet največjih mostov na svetu, vsak je dolg najmanj eno miljo. Vsak dan je odprtih 2000 gledališč in kinematografov. Mesto ima 1500 cerkva vseh veroizpovedi. Davčna vrednost premoženja je 8500 milijonov dolarjev. Nad 300.000 obiskovalcev pride vsak dan v mesto. Vsakih 52 sekund prispe en potniški vlak, vsakih 13 minut se izvrši ena poroka in vsakih šest minut se rodi en človek, vsakih deset minut se ustanovi ena nova trgovina in vsakih 51 minut nastane eno novo poslopje. To je Newyork.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prežernova ulica 50 (v lastnem poslopiu).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna in ročila, vrednu in krediti vsake vrste, eskomoti in nakupi menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd. Organizacija: Kreditni zavod za trgovino in industrijo. Telefon 40, 457, 548, 805 in 806.

Gospodarstvo

Lesni trg

Naš lesni trg je še vedno brez prometa. Kljub predstoječi sezoni in novi kampanji se sklepajo kupčije zelo slabo. Ne samo na zunanjem, nego tudi na domačem tržišču ni volje za kupovanje. Inozemci se čedalje bolj izogibljajo našemu trgu. Trg gradbenega lesa je težko prizadet po odredbi italijanske vlade, da nove zgradbe niso več opreščene davka. S tem so prizadeti ne le naši lesni trgovci, nego tudi naši konkurenti, ki prodajajo Italiji gradbeni les. Razume se, da bo gradbeno delovanje v Italiji zdaj pojemale in da se bo povpraševanje po gradbenem lesu zmanjšalo. Glavna ovira izvoza našega lesa je zelo nizka kupna moč dinarja v državi. Dokler se v tem pogledu položaj ne zboljša, izvoz ne bo dosegel normalne višine. Rezultat letošnje izvozne kampanje je naravnost žalosten. Še bolj žalostno pa je, da ni nobenega upanja na zboljšanje. Položaj naše produkcije je dokaj nepovoljen. Slaba kupna moč dinarja, zvišani davki in druge datjave, drag prevoz in agitacija za zvišanje prometa ter visoki produkcijski stroški, vse to zelo slabo vpliva na izvoz našega lesa.

Produkcija lesa se naslanja pri nas večinoma na izvoz. Ker pa omenjeni čimtelji zelo nepovoljno vplivajo na cene našega lesa in ker ni mogoče spraviti cene na sklad s ceno, ki se da doseči na večini inozemskih tržišč, se čedalje bolj občuti konkurenca drugih držav, ki izvažajo les. V trgovini z Italijo so plasirane nekatere pošiljave gradbenega lesa in drv. Tudi Francija se zanima za konfekcionirano prvovrstno blago (parkete, dugo) in hlode. Izvoz na Madžarsko je v zastoju, ker je madžarsko tržišče pod vplivom zelo povišanih ponudb iz Sedmograške. Med drugo za eksploatacijo lesa v Zagrebu in neko skupino angleških in ameriških bank je bila sklenjena trgovinsko-financijska konvencija, ki jamči družbi živahnejše in rentabilnejše poslovanje. Ta skupina bank je ustanovila z omenjeno družbo istočasno podjetje „Timber Exploitation and Trading Company Ltd.“ s sedežem v Rotterdamu s podružnicami v Londonu, na Dunaju, v Zagrebu in Budimpešti. Ta družba se peča osobito z mednarodno lesno trgovino.

Zunanja tržišča. Kritični položaj evropske lesne trgovine se je zadnji čas nekoliko zboljšal. Slišijo se glasovi, da se bodo razmere sčasoma še zboljšale. Vendar pa ni upanja, da bi se vrnilo dobri stari časi. Povpraševanje po lesu je povsod znatno, samo donarja primanjkuje. Največje povpraševanje je zdaj na zimo seveda po drvah, ki se drže v cenah stalno visoko. Rusija, ki je bila zadnje čase na svetovnem lesnem trgu zelo nezanesljiv čimtelj, je letos izvoz lesa tako forsiral, da ji ga doma malone primanjkuje. Kljub temu pa namerava še povečati svoj izvoz. Lesa ima Rusija osobito v Sibiriji toliko, da bi lahko zalagala skozi dolga stoletja svetovni trg, toda zbog pomanjkanja prometnih sredstev teži ta kapital mrtve. Na Švedskem in Finskem so cene lesa padle zaradi močne ruske in srednjeevropske konkurence. Zaloge so v teh dveh državah bogate. Obe državi računata z Angleško, ki kupuje les po nizkih cenah. Čvrst je položaj v ČSR in Romuniji. Osobito v Romuniji je opaziti na tržišču mehkega lesa in drv naraščajočo tendenco, dočim se trgovina ne more dobro razvijati, ker primanjkuje tovornih vagonov. Velika ovira v evropskem lesnem prometu je neprestano variranje raznih valut. Tako na pr. škoduje našemu izvozu variranje dinarja in lire. Porast dinarja in padec lire nam je odvzel največjega lesnega konkurenta — Italijo, ker našemu lesu uspešno konkurirata Avstrija in Romunija.

—g Monopolni dohodki. V juniju so znašali monopolni dohodki 207.876.974.80 Din, lani v juniju pa 229.214.717.76 Din. Uprava monopolov je predvidevala v proračunu samo 192.966.666.66 Din. Po višini dohodkov zavzema v juniju prvo mesto tobač, ki je dal 147.514.737.53, drugo mesto pa sol, ki je dal 32.811.086.26 Din.

—g Poštna hranilnica kraljevine SHS. Promet poštne hranilnice je znašal v oktobru 3.661.748.040.45 Din (605.220 čekovnih računov), od tega brez gotovine 1 milijardo 653.949.069.29 Din ali 45.17%. Čekovni urad v Ljubljani je imel 75.023.533.72 Din prometa. Novo otvorenih računov je bilo od začetka letošnjega leta v Beogradu 508, v Sarajevu 35, v Ljubljani 196 in v Zagrebu 263.

—g Uvozno ocarinjenje. Trgovska in obrtniška zbornica v Osijeku poroča, da je generalna direkcija carin na temelju pooblastila finančnega ministra sklenila, da se v interesu trgovine in prometa dovoli carinarinam v določenem delokrogu ocariniti uvozno premoženje, gradbeni les, pesek, kamenje, kovinske rude, stroje, tovarniške instalacije, železo v ploščah in železo za zgradbe, kadar pride iz inozemstva po direktnih tovornih listih kot enotno vagonsko blago. To velja tudi za one osebe, ki ne živijo v kraju, kjer je carinarnica ali v njeni najbližji okolici.

—g Delo finančne sekcije za carine. Finančna sekcija za carine je nadaljevala razpravo o carinskih postavkah. Od 725 postavk je razpravljala doslej o 240. Sprejet je bil soglasno predlog o carine prostem uvozu petroleja. Znižana je carina na bencin in odpravljena carina na uvoz kolomaza. Znižana je postavka na uvoz črne paste za čevlje in sklenjeno je bilo, da se odpravi carina na galico. Carina na ekstrakte in material za strojenje kož se zviša od 10 na 20 Din. Končno je sekcija zahtevala, naj ministrski svet takoj odobri njene sklepe, da pridejo nove carinske postavke takoj do veljave.

U sevarale!

Ne verjamete, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) „ključ“ traja kakor štiri pari drugih. Zato kupite eden par in prepišite se. Dobivate se v prodajalnah. 33-14

—g Kosierov predlog o osnutku Kreditnog zavoda za emigracijo. Poznati naš ekonomista Lj. St. Kosier uputio je iz Zürichskega Predsedniku Ministarskog Saveta, Ministru Socijalne Politike, Ministru Trgovine i Industrije, Ministru Inostranih Dela, Ministru Finansija, te Predsedniku Narodne Skupštine, jedan stručno obrazložen predlog sa zakonskim projektom u pitanju osnutka kreditnog zavoda za našu emigracijo. Po mišljenju g. Kosiera imao bi se osnovati jedan privilegovani kreditni institut, sa akcionarskim kapitalom od 10 milijuna dinara u zlatu. G. Kosier misli, da bi sedišta tog zavoda moglo da bude u Zagrebu i da bi se u prvoj godini otvorile glavne filijale u Beogradu, Ljubljani, Skoplju, Novom Sadu, Sarajevu i Splitu. Ovaj predlog uzeti će u razmatranje i Ministarski Svet, pa će kroz par dana biti njegova sadržina više poznata.

—g Stalni paviljoni za domaće razstave. V poljedelskom ministarstvu se proučava predlog, da se v vseh večjih naših mestih zgrade stalni paviljoni za domaće razstave. Razstave bi služile poljedelstvu in drugim gospodarskim strokam. Paviljoni se naj zgrade iz trpežnega materijala in bi bili namešteni kot stalni objekti gori imenovanih razstav.

—g Sejem v Škofji Loki. Dne 25. t. m. na dan sv. Katarine se bo vršil v Škofji Loki vsakoletni sejem za živino in poljske pridelke. Kmetovalce Škofjeloškega okraja opozarja mestna občina, naj priženo svojo živino na ta sejem in pripeljejo tudi svoje poljske pridelke, kakor zelje, krompir, sadje itd., kjer se jim tu nudi najugodnejša prilika za prodajo. Mesarji in kupci od daleč in blizu se vabijo na ta sejem, kjer bodo najugodnejše kupili živino in druga poljske pridelke.

—g Kriza poljskih bank. Poljska vlada je ponudila od zunanje posojila, o katerem se že dolgo gojila, bankam 100.000.000 zlatnikov za ublažitev sedanje krize. Skupščinski odbor je prvotno znižal to svoto na 50.000.000, zdaj pa je naknadno pristal na 100 milijonov. Ta znatna podpora vlade je najboljši dokaz teže krize, ki jo preživljajo zadnje čase poljske banke.

—g Proračun mesta Praga. Te dni je razpravljala praški občinski svet o proračunu za l. 1926. Proračun občinskih izdatkov izkazuje 455.834.76 Kč, dohodkov pa 387.275.514 Kč. Deficit znaša torej 63.042.67 Kč. kron.

—g Razstava vzorcev v Rimu. Ministrstvo prometa je odobrilo 30% popust na železnih za udeležence razstave vzorcev, ki je otvorena v Rimu do konca marca leta 1926.

—g Zakon o razdelitvi zemljišč. Nedavno se je vršila med ministrom pravde, g. Markom Gjuričcem in ministrom notranjih del, g. Božo Maksimovičem konferenca, na kateri sta ministra sklenila, da čimprej sestavita zakon o razdeljevanju zemljišč. Vsi del tega se je sedaj imenovala posebna komisija pod predsedništvom zastopnika pomočnika ministra pravde, g. dr. Milana Kuglerja. Načrt sestavljajo tudi bivši pokrajinski namestnik za Hrvaško, g. dr. Ernest Čimčić in dr. Gavra Ojčević. Po končanem delu pride zakonski načrt pred Narodno skupščino.

To in ono

VELESEJEM V NIZJE-NOVGORODU. Zastopnik turkistanskega trgovstva v narodni noši.

Signali nemške mornarice

Začetkom vojne je več nemških križark obstrlevalo baltičko obal v Rusiji. Nemška križarka Magdeburg, ki križarila pred otokom Odensholm, je izgubila orientacijo in udarila ob skalo. Na kraj nesreče je takoj s polno paro prihitela ruska flotila in pričela obstrlejevati križarko. V neenakem boju je „Magdeburg“ podlegla; posadka pa se je vdale. Popreje pa so Nemci uničili vse stroje in topove, pred vsem pa razne dokumente in knjižice s signali nemške mornarice. Predno je posadka zapustila krov, so Rusi opazili, da je skočil v morse valove neki častnik in bliskoma izginil v globini. Slučaj je vzbudil pozornost. Vrhovno poveljstvo ruske mornarice je odredilo, da se točno preišče morsko dno na mestu, kjer je skočil častnik v morje. Potapljači so šli na delo in res je bil njihov trud kroman s uspehom. Po več tednih so našli truplo častnika, ki je imel pri sebi dokumente s signali nemške mornarice. Truplo častnika je bilo obteženo s svinčeno. Rusom je uspelo razkriti signale nemške mornarice in tako razkriti njene nakane in skrivnosti. En svezek skrivnosti njih znakov so Rusi izročili Angležem, ki so lahko sedaj tolmačili tudi nemške radiodopese.

To je igralo odločilno vlogo v bitki pri Skageraku. Neposredno pred bitko samo so Angleži izvedeli za načrte nemškega mornariškega vodstva. Tako se je primerilo, da Nemci niso presenetili Angležev, pač pa se je zgodilo obratno. Angleži so napadli Nemce, predno so se le-ti zavedli. Tako poroča moskovska „Pravda“.

O bradah

Nedavno smo citirali iz zanimive knjige dr. Cabanesa „Les Curiosites de la Medecine“ poglavje o nohtih. Danes priložimo nekaj podatkov iz zgodovine brad.

Kakor znano, je na vrhodu brada najdragocnejši možski okrasek. Mojzes je prepovedal svojemu vernemu ljudstvu britje. Ortodoksni židje se še dandanašnji ne brijejo. V orientu smatrajo britje za kazenski, ki je nalagajo zlasti lažnjavcem. Arabci sklepajo prijateljstvo, pa tudi kupčije na ta način, da se poljubljajo in si medsebojno gladijo brade. Nasprotno pa so se Rimljani gladko brili. Toda tudi pri njih ni bilo britje vedno v modi. Prvi brivci so prišli v Rim s Sicilije in uvedli modo gladko obritih obrazov, ki se pa dolgo ni mogla uveljaviti. Šele Scipio se je začel briti redno vsak dan. V srednjem veku se bori moda dolgih brad z modo britja. V XII. stoletju je nastopil seki škof proti bradi čes, da je to „moda Saracenov“. Ki se je mora dober kristjan sramovati. Po pridigi v argentanski cerkvi je pristopil k angleškemu kralju Juriju I. ter mu v prisotnosti vsega dvora odstrigel brado. Kralj ni protestiral, in tako je bil modi obritih obrazov zagotovljen uspeh. Pariški parlament je leta 1525. prepovedal preprostem ljudstvu nositi dolge brade. Baje se je skrivala v vsaki dolgi bradi nekakna nevarnost za državo. Saj je splošno znano, da so imeli vsi atentatorji in zarotniki brade. Izjeme so povsod dovoljene, tako menda tudi pri zarotnikih.

Cesar Hadrijan je začel nositi v obritem Rimu dolge brade, in sicer zato, ker je imel bradavice. S tem je zadel brivce v živo. Na ta način so prišle brade za nekaj časa zopet v modo. Tudi francoski kralj Franc I., ki je bil leta 1521. ranjen v obraz, si je pustil rasti brado najbrže zato, da skrije brazgotino. Njegovemu zgledu je sledilo ne le vse plemstvo, nego tudi škofje, ki se jim pa ta reč ni obnesla. Ko je namreč prišel bradati clermontski škof Duprat o Veliki noči h katedrali, je našel na tri kanonike. Eden je držal v rokah škafarje in britev, drugi knjigo, odprto na strani, kjer so bile besede „barba rasata“, tretji je pa kasal s protom na to knjigo. Vsi so začeli kričati „barbis rasie“, in planili na škofa, ki je je žele oduriti v svoj grad Beauregard, kjer je baje od strahu omedlel in umrl. Jurij IV. je nosil dolge brade v obliki pahljice. Ludovik XIII. je imel samo še bradico. Ludovik XIV. je pustil rasti samo brke. Dvorani krog, plemstvo in ljudstvo je kralja seveda posnemalo in opustilo modo dolgih brad.

Največ metamorfos so doživeli brki. Karel Plešasti je nosil brke po kitajsko. V času Franca I. so nosili brke vodoravno, za

časa Richeliena in Mazarina pa zavrhane in namazane tako, da so štrleli kvilsko kakor nemškemu cesarju Viljemu. Napoleon III. je uvedel klasično modo vodoravnih, zelo dolgih in v voskom namazanih brkov, ki so štrleli kvilsko kakor šilo. V stari Avstriji je imel Windischgrätzov konjeniški polk privilegij briti brke. Nasprotno so pa dovolili v Franciji grenadriem nositi brke. Ta privilegij so dobili leta 1792. Za časa revolucije so smeli nositi brke vsi konjeniki polka, razen dragoncev. Starega Napoleona vojaka si pa sploh ne moremo misliti brez dolgih brkov. Zato si lahko mislimo, kako težka je bila žrtve vseh častnikov in podčastnikov i. Napoleonovega polka, ki so si dali ostriti brke ter napraviti iz njih blazinico za „rimskega kralja“ (poznejšega vojvodo Reichstadskega). Leta 1832. je predpisal maršal Soult brke za vso armado sploh, prepovedal pa strogo mornarici. Sredi XIX. stoletja je bilo v Franciji prepovedano nositi brke in brado edinikom, advokatom in profesorjem.

V novejšem času, osobito po svetovni vojni, so vse te zastarele omejitve izginile. Ali so brki odnoso brada zdravju škodljivi ali koristni? Nazirajmo učenjakov si v tem pogledu diametralno nasprotujejo. Nekateri trdijo, da varuje dolga brada obraz mraza in prehlajenja. Drugi pa pravijo, da se koža na obrazu utrdi, če se redno brijejo in izpostavljamo obraz vremenskim spremembam. Zopet drugi so mnenja, da ostane na bradi ves prah in da delujejo brki pri dihanju kot filtr. Vse to je res, res je pa tudi, da se primejo brade bakterije in brada postane lahko razmašalec nalezljivih bolezni. Zakaj nosijo torej dolge brade največkrat kirurgi in zdravniki sploh? To je problem. V XVII. stoletju je zagovarjal neki kandidat pred pariško medicinsko fakulteto tezo, v kateri je dokazoval, da bi šenski zdravniki, osobito pa oni, ki imajo opraviti s porodi, sploh ne smeli nositi brade odnosno brkov. Zakaj? Zato, je dejal kandidat, da se preprečijo nevarne posledice, ki bi utegnile nastati zaradi prijetne zdravnikove zunanosti. — Naši zdravniki bi se takemu kandidatu lepo zahvalili za neumno namigavanje. Kje pa najdeta dobrega zdravnika, ki bi v svoji praksi sploh čutil, da ima pred seboj žensko?

Koliko zdravih ljudi je na svetu

Dr. Eugen L. Fisk, ravnatelj „Ekstension Instituta“ v Newyoriku, je dvanaest let preiskoval bolnike v svojem zavodu, da ugotovi, koliko je med njimi povsem zdravih. Zdal je priobčil rezultate svojega dela, ki so zelo zanimivi. Preiskal je 400.000 oseb in med njimi ni našel nobene, ki bi bila povsem zdrava. 60 odstotkov teh oseb je bilo tako slabega zdravlja, da jim je bila potrebna zdravniška pomoč. Ostali sicer ni so bili tako bolehal, toda povsem zdrav ni bil nihče. Večina je bila živčno bolna ali slabokrvna, mnogi so bili predebeli ali prehladni. Zelo mnogo je bilo pacientov, ki jih je bolela glava. Mnogi so imeli zelo slabo srce, pa niso niti slutili, da niso zdravi. Bolniki se torej lahko tolažijo, da izmed 400 tisoč oseb ni nikogar, ki bi bil povsem zdrav. Iz tega sledi, da je število zdravih ljudi na svetu neznamno.

Iz verskih razlogov proti vojni

Pred divzijskim sodiščem v St. Gallu v Švici je stal 28letni nadporočnik pri neki havbični bateriji. Povnan je bil na vojaške vaje, pa je uporabil svojo moč vojnika, da se iz varov svoje vesti na povrne več v vojaško službo. Prigovarjal so mu na vse načine, naj opusti svoj sklep, pa vse zaman. Divzijsko poveljstvo je upoštevalo njegovo versko razpoloženje in mu hotelo olajšati službo s tem, da ga je do delilo ponovljenemu tečaju nekega sanitarnega oddelka. Toda nadporočnik je vtrajal na svojem stališču ter rekel, da tvori saniteta del armade, pa bi tako enako prišel v konflikt s zapovedjo sv. pisma: „Ne ubijaj!“. Pred sodiščem je izjavil, da bi hotel delovati le v taki organizaciji, ki bi imela vrednost tudi za civilno življenje, n. pr. opravljal bi prostovoljno samaritansko službo ali delal pri planinskih cestah, toda v armadi ne more več vstopiti. Mladi nadporočnik je po polkovic inženjer, sin uglednega švicarskega zdravnika. Ko je služil svoja vojaška leta, je bil navdušen vojak. Šele poasi, po dolgih studijah in kot plod verskega razvoja se je izvrnil v njen

notranja izprememba. On ne spada k nika. Mi verski sekta in tudi ne k kakim političnim stranki, njegovo ravnanje tudi ni štev kakega državi sovražnega mnenja, on hoče na pram domovini vrstiti one dolžnosti, ki jih smatra po svojem mnenju za dopustne, to da v armado ne more več. Pred sodnijo so videli samo odkritega idealista, ki ga je spravila svetovna vojna od novih nazorov. Sodišče seveda se ni sprizajnilo s njegovimi izjavami, kajti ako bi hotel vsak delovati po svojem individualnem pojmovanju, bi država ne mogla obstati. Država daje pravice in zahteva dolžnosti. Ena najpomembnejših je izvrševanje vojaške službe. Kdor se ji upre, mora sprejeti tudi suspenzijo od ušivanja pravic. Divzijsko sodišče je obsodilo nadporočnika na štiri mesece zapore. Izgubil seveda tudi svojo službo.

Krokodil in pes

Ob otoku Madagaskariju se podi polno krokodilov, na otoku pa je zelo veliko psov. Krokodil smatra pasje meso za posebno dobro hrano. Psi so zvit in kadar hoče kak pes preplavati reko ter priti na drug breg, začne lajati na vso moč, tako da privabi proti sebi tam okoli krokože krokodile. Ko ga krokodil gledajo in hlastno segajo po njem, zbeži pes kar se da ob bregu dalje in potem drugod hitro splava čez reko. Krokodil svoje žrtve navadno ne požre takoj, ampak jo odnese v varno zavetje in tam počaka, da prične meso nekoliko dišati, potem pa hlastno požre, kar je vjel. Domačini to lastnost krokodilov dobro poznajo. Te dni je imel neki domačin nesrečo, da ga je pograbil krokodil. Napravil se je čisto mrtvega in krokodil ga je odložil na svojem navadnem mestu ter ga potem hodil duhat, če je že dober, da ga požre. Pripetilo pa se je, da je čez tisto duplino, kjer je ležal domačin, šla čreda govejv živine. Tla so se vdira in ene zivali nogo so segle skozi. Krokodil je zbežal, domačin pa se je oprjel govejv nog in nato srečno splezal skozi luknjo med goved. Krokodil je hodil potem zaman duhat v duplino.

* Bela črta na sredni cesti. Angleži premitujejo, kako bi se za bodoče izognili vedno večjemu številu avtomobilskih nezgod na cestah. Ena izmed predlaganih metod zaznamuje sredino ceste z belo črto, da se tako promet loči v dve smeri. Ponekod so to metodo že vpejali, drugod je še na dnevnem redu občinskih in deželnih oblasti.

* Ominozna številka 18. V zgodovini opernih požarov je 18 ominozna številka. Dne 18. junija 1789 je pogorela v Londonu krasna 1705. leta otvorena opera, 18. januarja 1792. je postalo gledališče Pantheon rop požara, 18. februarja 1809. je ušilil pop gledališče Drurylane, 18. avgusta 1943. je pogorela opera v Berlinu.

* Popis nepselnih v Zdravniških državah se izvrši prihodnje leto potom generalne federacije ženskih klubov. Namen je znižati odstotek nepselnosti pred prihodnjim ljudskim štetjem, ki bo leta 1930. Popis bo dovršen do novembra prihodnjega leta.

* Usodna zmoza. Pred poroto v Washingtonu je stal neki Timotej Williams radi poskušene umora. Pričačeval se je, da bo obsojen na smrt in tudi sam ni imel nikakega upanja več, da bi bila sodba milošča. Porotniki so se posvetovale dolgo časa, potem so se vrnili v sodno dvorano. Njihov predsednik se je pri glavnem vprašanju o krivdi obtoženca zmotil in rekel, da se bilo odgovorjeno na to vprašanje z „ne“, do čim je hotel reči: „da“. Čutil je takoli, da se je zmotil in hotel svojo zmozo popraviti. Predsednik sodnega dvora pa je vstal in izjavil, da se mora sodišče držati prvga šisane odgovora in je vsled tega razglasil oprostilo razsodbo nad obtoženecem, ki je bil že ves obupan, da bo moral umreti na električnem stolu.

* Švicarsko jabolko iz Pariza. V nekem slovečem švicarskem pozimskem kraju se ustavi neki Švicar. Gleda okoli po trgovinah in si zaželi lepih jabolk. Vstopi v trgovino in si jih kupi po frank 1.50 komad. Vprašal je, od kod so ta jabolka. Dobil je odgovor: iz Pariza. Nasmej se je in je začel poizvedovati, od kod so pravzaprav ta jabolka. Prišel je na pravo sled in doznal, da so iz Thurgaua. Jabolka so bila poslana v Pariz, tam so bila lepo očistena, zavita v krasen papir in odposlana v pesterem zavoju s primerno ceno nazaj v Švico. — Kakor s tem švicarskim jabolkom, tako se zgodi ke drugod s kakim drugim domačim pridelkom, da roma od doma in se povrne iz tujine zopet domov, pa seveda zelo drag in s tujim imenom.

* Železnice. Novi podatki o dolgotni železnici na svetu kažejo, da je predlanski znašala skupna dolgot svetovnega železniskega omrežja 1.215.730 km. To je na 100 kvadratnih metrov površine 1 km železniske dolžine in na 10.000 prebivalcev 6,7 km. Na prvem mestu stoji Zedinjene države s 404.200 km. Najgostejše omrežje ima Belgija s 36,5 km železniske dolžine na vsaki sto kvadratnih kilometrov zemeljske površine. Najmanj železnice je na Kitajskem, ki ima pri 440 milijonih prebivalstva samo 11.344 kilometrov železniske dolžine na približno 11 milijonov kvadratnih kilometrov površine.

* Zeme proti žganjpitju. Skupščina ženskih zvez iz kantona Curiha v Švici je sklenila nastopno resolucijo: Močno poznavanje žganja v Švici je nekaj nesprejemljivega in nevarnega in temeljno nevedno svobodnega in dostojnega ljudstva. Na stolne žena in otrok bo trpelo še bolj nego doslej vsled pitja pocenjenega žganja. Poslavimo vse žene in v prvi vrsti vse ženske organizacije, da posvetijo tej važni človekanski nalogi svojo pozornost in priporočila k temu, da se omogoči v kratkem obsejna nova zakonodaja. Vsa prizadevanja, da se usoda žen in otrok zboljša, ostanejo brez učinka, ako se najprej hočem žganja v naši deželi bistveno ne zatre.

Angleško mnenje o Franciji in franku

Anglež, ki se bavi z narodnim gospodarstvom, izreka o finančnem položaju Francije tole mnenje:

Kakor znano, je začel francoski frank v zadnjem času res občutno padati. Prijatelji Francije so precej v strahu, nasprotniki si pa veselo manejo roke in z veseljem prokurojejo Franciji popolen bankrot. Toda v odločilnih angleških in ameriških finančnih krogih je mnenje o gospodarski in finančni moči Francije popolnoma drugačno. Ti krogi pravijo, da je absolutno pogrešno, če bi smatrali padec franka za nekako merilo o solvenciji in gospodarskem stanju Francije. Francija ima vendar ugodno trgovsko bilanco. Sama na sebi bogata dežela z ljudstvom, ki je eno najbolj delavnih in pridnih na svetu, nam daje najboljšo jamstvo, da Franciji ne grozi noben finančni polom. Dejstvo, da ima Francija nad 14 milijonov, to je nad eno tretjino, posestnikov z lastno zemljo, nam kaže zdravo jedro francoskega gospodarstva, ker se bo vsak večja denarna kriza ravno ob tem stebru razbila.

Financijske težave Franciji povzročila je vojna, ki je poleg srbskega ravno francosko ozemlje najbolj opustošila. Francozi so se udeležili, da dobe od Nemčije popolno plačilo za storjeno škodo, toda do danes niso dobili več kot 50 milijonov dolarjev. Na vsak način je to bogatela v primeri z milijardami frankov, ki jih je Francija po letu 1871. plačala Nemčiji v treh letih. Poleg tega stane francosko republiko precej denarja vojna z Abdel Krimom in v Siriji. Ko se bo Francija sporazumela z Abdel Krimom in napravila mir v Siriji, bo francoski budget znatno olajšan. Tudi konferenca v Locarnu bo omogočila Franciji boljši gospodarski razvoj, ker je ne bo več tako pritiskalo vprašanje meje napram Nemčiji. Na vsak način pa ni nobenega vzroka, da bi izgubili zaupanje v gospodarska moč Francije.

Mnogo zasluževati

delati in pridobivati denarja moremo edino le s povsem zdravimi rokami in nogami. Ako se naših udov polote vstrajne bolečine, ter začne trgati, zbadati, bosti in mučiti, tedaj je to velika zapreka pridobivanju. Kako blagodejno se izkažejo v teh težkih

urah drgnjenje in umivanje z našim že skoraj 27 let priljubljenim, bolečine olajšujočim domačim sredstvom Fellerjevimi blagodišečimi »Elsafluji«! Zelo koristen je pri revmatičnih bolečinah, pri glavobolu, zobobolu; krepi in osvežuje mišice in živce, pa

prinese zdravo spanje in novo moč za delo. Odznotraj in odzunaj močnejši, izdatnejši in večjega dejstva kot francosko žganje in najboljši kosmetikum te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 specijalne steklenice

za 99 Din, 36 dvojnatih ali 12 specijalnih za 250.— Din že obenem z zabojem in poštno razpošiljo po povzetju lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 238, Hrvatska. Poedine steklenice Elsafluja po 10 dinarjev v apotekah in sorodnih trgovinah.

Mali oglasi, ki služijo v poslovne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitev, dopisovanje ter oglas strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Službe

Starejša dekle, poštena, izučena šivilja, vajena tudi nekoliko trgovine in gostilne ter vsega gospodinjstva dela, išče službo. Gre najraje kot opora gospodinj ali kot samostojna gospodinja; event. tudi k otrokom. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.« 4268

Trg. pomočnik špacerijske stroke — išče službo v večji trgovini. Nastopi lahko 1. decembra. — Dopisi pod »Špacerijska/4256« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojepiska zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo; gre tudi na dežjo. Ponudbe pod »Strojepiska/4247« na upravo »Sl. Naroda«.

Mesarski pomočnik mlajša moč, priden in močan — išče službo. — Dopisi pod »Mesarska/4288« na upravo »Slov. Naroda«.

Odvetniškega kandidata s substitucijsko pravico sprejme odvetnik v Ljubljani. Nastop po novem letu. Reflektira se le na samostojno in kvalificirano moč. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »XIX/4275«.

Vpokojenec

močan in pošten — išče službo vratarja ali čuvaja. — Dopisi pod »Vpokojenec/4287« na upravo »Slov. Naroda«.

Gospodična

z večletno prakso išče službo v pisarni ali trgovini. — Dopisi pod »Gospodična/4284« na upravo »Slov. Naroda«.

Nepremičnine

Hiša s prodajalno kupim. — Ponudbe pod »Primorec/4278« na upravo »Slov. Naroda«.

Lepa hiša

z dobro vpeljano trgovino na prometnem kraju na Štajerskem se zaradi družinskih razmer takoj prodaja. — Dopise na upravljalstvo pod »Lepa hiša/3622«.

Stanovanja

Na stanovanje in hrano se sprejme gospodična. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Takoj/4289«.

Prazna soba

v sredini mesta v novi hiši — se odda. — Ponudbe pod »Prazna 8632/118« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kupim

Telovadna blazina dobro ohranjena — se kupi. — Ponudbe z navodbo cene pod »Telovadba/4273«.

Starine

tabernaklje, sekretarje, garniture, ure, komode, starinska stekla in porcelan — kupujem po najvišjih cenah. — Dopisi z natančnim popisom in ceno na: Julij pl. Huebmerhofen-Silbernagl, Zatreb, Ilica 131 a. 4281

Lokal

Večji prostor za ključavničarsko obrt iščem za takoj; po možnosti s stanovanjem. — Dopisi pod »Večji prostor/4283« na upravo »Sl. Naroda«.

Razno

Hrana »Ruffet ur« — »Dvorec« priporoča okusen obed in večerjo za 15 Din dnevno. 1651

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf HUGON HIBER v Ljubljani. Valvazorje: 1671

Opoldansko hrano

išče gospodična pri bolj ali rodini. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Dobra hrana/4285«.

Čevlje na obroke proti jamstvu dobite pri tvrdki M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. 4280

Rabljena dvokolesa motorji, avtomobili, šivalni stroji — se kupijo proti izkazu lastnine. Franc Batjel, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 1971

Gufomane

v blagu Din 850.—, afrik modroci Din 250.— in vse tapetniške izdelke, solidno in najceneje — dobavlja Rudolf Sever, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6 (v hiši mesarja Slamiča). 1941

Gramofonske plošče

najnovjših slovenskih posnetkov, kakor Oj Dobrodob, Vigred se povrne, Koroske narodne pesmi, Jaz bi rad rdečih rož, Jor čez izaro, in mnogo drugih lepih slovenskih napevov, bomo izdali še ta mesec. — Zahtevajte že danes seznam teh plošč; razpošiljamo ga zastoj. — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica 5. 4231

Okasijske gramofonske plošče

Forstrott, Shimmy, Blues, Shimmy-Fox, i. dr. — po znatno znižanih cenah, dokler traja zaloga. — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 5. 4232

Opreme za neveste

store, zastore, jedilne in spalne garniture namizne in posteljne pregrinjale in vse vrste vezenin veže ročno najceneje M. Zoržek Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prevzame vse kombinacije iz motivov. Predtiskanje. Največja izbira načrtov. 196/2

Sveže ribe olje

najboljše znamke se dobijo v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. — Naročila se točno izvršujejo. 2051

Kdor želi kupiti dobro

hrvatsko vino naj se zanesljivo obnaša: Antona Kogoj, magistratnega uradnika v Saboru, kraj Zagreba. 4211

Blagajne

»Wertheim« in IEKLE NF DENARNE OMARE za vzdrževanje — priporoča Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova c. 18

Jedilno orodje

„BERNDORF“

iz čistega belega alpaca, tudi močno posrebreno se dobiva v vseh trgovinah s kuhinjskim orodjem in pri juvelirjih.

Skladišče

Berndorf, Maribor.

Tovarna znamka „Medved“ na vsakem komadu.

L. Mikuš

Ljubljana, Mostni trg 13
p. jemla svoje razloge
delež kov in solnčnik
kov ter spremljalnih
palič.

Pogodbe se izvršujejo točno in seščno

LOKOMOBILI

Wolf-Lanz do 600 HP
Ivorniško novi ali gen. talno
popravljeni s tvor. iškim
jamstvom tudi na obroke

motorji na sesani plin

Dieseli motorji
brez kompresorja

motorji na sirovo olje

Generalno zastopstvo
Motorenfabrik, Darmstadt

Milinski stroji

Transmisije

Poglejte naše skladišče
— Placilne olajše —
Kompletne montaže

BRACA FISCHER D. O.
ZAGREB, Pantovčak 1 b

Premog, drva, oglje, briketi, koks

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

ARGUS

je naš najboljši domači informacijski zavod
ima v vseh mestih zanesljivo poverljivost
daje informacije o vsem, posebno pa se o
imovnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-
industrijskih podjetij in privatnih oseb
ove informacije so točne, izčrpe in brzo
se nahajajo v vuku Karadžića ul. 11, Beograd
ov telefon je 6-25, a brzjavni nast. Argus

VIKTOR ROHRMANN, veletržec v Ljubljani,

in njegova soproga ROZA si dovoljujeta naznaniiti, da se je poročila njuna hčerka
VERA s čelistom g. GUSTAV MALLERJEM iz
Karlovič Vary.

Novembra 1925.

Razpis.

Gerentski svet mesne občine Ljubljanske razpisuje oddajo
tesarskih del pri modernizaciji mestne klavnice.

Razpis nopol, načrti, s lošni in podrobni gradbeni pogoji se
dobijo v mestnem grahičnem uradu med uradnimi urami.
Pravilno oremljene ponudbe je vložiti najozneje do 20. no-
vembra 1925 opoldne v imenovanem uradu.

Mestni trg strati Ljubljanski,
dne 11. novembra 1925.

Makulturni papir

à kg Din 5.—

prodaja

uprava „Slovenskega Naroda“

SALAMA

prvovrstna nova roba povsem zrela
se dobiva povsod

Prva hrvatska tovarna salame, sušenega
mesa in masti

M. GAVRILOVIĆ sinovi d. d., Petrinja.

Zastopstvo za Ljubljano in okolico:

R. BUNC IN DRUG, Ljubljana

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

specijalni predmeti brez konkurence

blago za gospode in dame,

zajamčeno iz čistih volne

čvrste kvalitete in na modernejših vzor-

cev razpošilja po tako nizkih tovarniških

cenah več nego 40 let kot strogo solidno

svetovno znano ivorniško skladišče sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO,

Palackého třída 12.

Vzorec gratis in franko. Isto tudi privatno

Brez posebnega obvestila.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, prebridko vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, najboljši
oče in stric, gospod

Josip Dacar

posessnik in poslovodja tvrdke I. C. Mayer

danes v 58. letu svoje starosti, po daljšem bolehanju in trudapolnem
življenju, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnega se bo vršil v soboto, dne 14. t. m.
ob 3. uri pop. iz Leonišča k Sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1925.

Marija Dacar, soproga

Rodnini: Merksel — Vesel.

Finl, Loti, Robert, otroci

Tvrdka I. C. Mayer v Ljubljani sporoča žalostno vest, da je
njen dolgoletni, zvesti in neumorno delavni sotrudnik-poslovodja,
gospod

Josip Dacar

v četrtek, dne 12. novembra preminul.

Pogreb se bo vršil v soboto, 14. novembra ob 3. popoldne
iz Leonišča, Zaloška cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Zaslužnemu pokojniku ohranimo trajen spomin!

V Ljubljani, dne 12. novembra 1925.